

WYTYCZNE DO PRZYGOTOWANIA STUDIUM WYKONALNOŚCI

Głównym celem „Studium Wykonalności” (SW) jest pokazanie zasadności realizacji projektu, w tym jego zgodności z celami Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko na lata 2021-2027 (FEnIKS), dokumentami o charakterze strategicznym, optymalnej wysokości dotacji z EFRR, a także określenie czy zadanie możliwe jest do zrealizowania, biorąc pod uwagę wymogi wykonalności i trwałości efektów projektu. Zasadność musi dotyczyć wszystkich elementów projektu, w przypadku takiego braku koszty realizacji tej części projektu będą niekwalifikowane.

Spis treści

1. TYTUŁ PROJEKTU	4
2. WNIOSKODAWCA	4
2.1 Wnioskodawca i partnerzy	4
2.2 Uzasadnienie i prawidłowość wyboru partnerów	5
2.3. Zdolność Wnioskodawcy do realizacji projektu	6
3. INFORMACJE O PROJEKCIE	7
3.1 Uzasadnienie potrzeby realizacji projektu	7
3.2 Lokalizacja	7
3.3 Określenie obszaru wsparcia projektu	8
3.4 Analiza opcji technicznych	8
3.5 Zakres rzeczowy projektu	10
3.6 Opis techniczny	11
3.7 Prawna wykonalność inwestycji	12
4 ZGODNOŚĆ PROJEKTU Z CELAMI WSPARCIA	13
4.1 Realizacja działań miękkich w trakcie realizacji projektu	13
4.2 Wsparcie procesu transformacji cyfrowej	14
4.3 Partycypacja społeczna w podejmowaniu decyzji dotyczących projektu	14
4.4 Włączenie społeczne i rozwój innowacji społecznych	15
4.5 Uzasadnienie potrzeby realizacji projektu – poprawność i wiarygodność analizy popytu .	16
4.6 Zgodność projektu z „Europejskimi Zasadami Jakości dla finansowanych przez UE interwencji o potencjalnym wpływie na dziedzictwo kulturowe”	17
4. 7 Zgodność z zasadami Nowego Europejskiego Bauhaus	18
4. 8 Rozwiązania dla osób ze szczególnymi potrzebami	21
4.9 Wpływ na rozwój turystyki w regionie	22
4.10 Oferta kulturalno – edukacyjna	22
4.11 Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w realizacji oferty kulturalno-edukacyjnej po zakończeniu projektu	23
4.12 Nowa przestrzeń do prowadzenia działalności kulturalnej, edukacji kulturalnej lub edukacji społecznej	23
4.13 Rozwój widowni – projekt uwzględnia zidentyfikowane potrzeby odbiorców	24
4.14 Analiza ryzyka	24
4.15 Analiza Wrażliwości	26
4.16 Zwiększenie dostępności on-line	27

str. 2

4.17 Budowanie synergii z programem Kreatywna Europa lub ESF+	27
4.18 Oddziaływanie projektu – budowanie potencjału miejsca po zakończeniu projektu.....	27
4.19 Podniesienie atrakcyjności oferty turystycznej.....	28
4.20 Stan zachowania zabytku	28
4.21 Zastosowanie elementów edukacji ekologicznej w projekcie	29
4.22 Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)	29
4.23 Współpracą z partnerami z innych państw	29
4.26 Projekt realizowany na obszarze strategicznej interwencji (OSI) wskazanym w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR)	29
4.27 Projekt wynikający z zapisów strategii terytorialnej (ZIT lub IIT), strategii rozwoju ponadlokalnego albo wynikający z dokumentów strategicznych i/lub planistycznych powstałych w ramach współpracy samorządów.....	29
5. WSKAŹNIKI.....	30
5.1 Wskaźniki produktu	30
5.2 Wskaźniki rezultatu	31
5.3 Nowe miejsca pracy utworzone po zakończeniu projektu w tym, miejsca pracy dla osób z niepełnosprawnościami, seniorów, mniejszości narodowych	31
6. HARMONOGRAM REALIZACJI.....	32
7. ANALIZA FINANSOWA/EKONOMICZNA.....	32
7.1 Metodyka szacowania maksymalnego poziomu pomocy	35
8. PLAN FINANSOWANIA.....	35
9. OCENA DŁUGOTERMINOWEJ TRWAŁOŚCI FINANSOWO-INSTITUCJONALNEJ PROJEKTU.....	36
9.1 Struktura zarządzania	36
9.2 Sposób funkcjonowania powstałej infrastruktury.....	37
9.3 Analiza trwałości finansowej.....	37
10. PODSUMOWANIE	38

1. TYTUŁ PROJEKTU

Tytuł powinien identyfikować projekt, a jednocześnie nie powielać tytułu innych projektów realizowanych przez Wnioskodawcę lub przez inne podmioty.

W przypadku, gdy projekt jest częścią większej inwestycji, powinien zawierać w tytule: przedmiot, lokalizację oraz etap, tak aby w sposób syntetyczny odnosił się do jego istoty.

Tytuł powinien być identyczny z użytym we wniosku o dofinansowanie. Będzie on używany w całej dokumentacji związanej z realizacją projektu. Powinien być zrozumiały i odpowiednio syntetyczny. Tytuł nie powinien zawierać sformułowań o charakterze technicznym.

2. WNIOSKODAWCA

2.1 Wnioskodawca i partnerzy

Podmiotami uprawnionymi do realizacji projektów w ramach VII priorytetu FEnIKS są:

1. państwowe instytucje kultury,
2. instytucje kultury współprowadzone przez administrację rządową,
3. instytucje kultury posiadające zbiory wchodzące w zakres Narodowego Zasobu Bibliotecznego wymieniane w załączniku do rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie narodowego zasobu bibliotecznego (Dz.U.2021 poz. 1308),
4. publiczne szkoły artystyczne lub publiczne uczelnie artystyczne,
5. podmioty zarządzające obiektami wpisanymi imiennie na listę UNESCO lub na listę Pomników Historii Prezydenta RP lub zarządzające obiektami posiadającymi tytuł Znak Dziedzictwa Europejskiego, tylko w zakresie ww. obiektów – inne niż wskazane w pkt. 1-4,

oraz

w przypadku projektów dotyczących obiektów znajdujących się w granicach wpisów obszarowych na listę UNESCO lub na obszarach Pomników Historii Prezydenta RP na zasadzie wyjątku beneficjentami mogą być:

6. jednostki samorządu terytorialnego na rzecz samorządowych instytucji kultury,
7. samorządowe instytucje kultury,
8. organizacje pozarządowe,
9. kościoły i związki wyznaniowe.

SW musi określać Wnioskodawcę (w przypadku partnerstwa projektowego: Partnera wiodącego oraz wszystkich partnerów).

Należy podać:

- pełną nazwę Wnioskodawcy, jego formę organizacyjną i prawną,
- jeżeli projekt będzie realizowany w formule partnerstwa projektowego, należy podać Partnera wiodącego, jego formę organizacyjną i prawną, liczbę partnerów, ich nazwy, formy organizacyjne i prawne. Należy podać informację, czy projekt jest realizowany w

partnerstwie co najmniej z jednym podmiotem z następujących sektorów: publiczny, prywatny, pozarządowy.

Uwaga: Należy określić do jakiej grupy uprawnionych typów beneficjentów (wskazanych powyżej) należy Wnioskodawca, Partner wiodący oraz partner/partnerzy projektu.

2.2 Uzasadnienie i prawidłowość wyboru partnerów

Należy wypełnić tylko w przypadku projektów składanych w formule partnerstwa projektowego.

Uwaga: Wybór partnera odbywa się zgodnie z art. 39 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej na lata 2021-2027 (tzw. ustawa wdrożeniowa) (Dz. U. z 2022 r. poz. 1079).

Wszystkie działania będą mogły być realizowane w formule projektów partnerskich (partnerem projektu mogą być podmioty wskazane w pkt. 2.1., z uwzględnieniem wskazanych tam ograniczeń).

W przypadku partnerstwa obejmującego udział partnera w realizacji działań miękkich w trakcie realizacji projektu partnerem projektu mogą być także MŚP¹, organizacja pozarządowa (bez ograniczeń wskazanych w pkt. 2.1), przedsiębiorstwo społeczne².

Niedopuszczalna jest sytuacja wyboru partnera w celu ominięcia stosowania przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. (t.j. Dz. U. z 2022, poz. 1710) Prawo zamówień publicznych, tj. do realizacji zadań, które z równie dobrym skutkiem dla osiągnięcia celów projektu mógłby zrealizować wykonawca wyłoniony zgodnie z prawem zamówień publicznych.

W przypadku realizacji projektu w partnerstwie należy:

- uzasadnić wybór każdego z partnerów,
- scharakteryzować podział ról pomiędzy poszczególnymi partnerami oraz wskazać zakres praw i obowiązków każdej ze stron,
- określić podstawę prawną współpracy (umowa),
- opisać relacje finansowe między partnerami obowiązujące w ramach projektu,

¹ Do kategorii mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) należą przedsiębiorstwa, które zatrudniają mniej niż 250 pracowników i których roczny obrót nie przekracza 50 milionów euro lub roczna suma bilansowania nie przekracza 43 milionów euro.

² Przedsiębiorstwo społeczne zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013: oznacza przedsiębiorstwo, niezależnie od jego formy prawnej, w tym podmioty ekonomii społecznej, lub osobę fizyczną, które:

- a) zgodnie z umową spółki, statutem spółki lub innym dokumentem prawnym, który może skutkować odpowiedzialnością na podstawie przepisów państwa członkowskiego, w którym przedsiębiorstwo społeczne ma siedzibę, ma za główny cel społeczny osiąganie wymiernych, pozytywnych skutków społecznych, które mogą obejmować skutki środowiskowe, raczej niż generowanie zysków do innych celów, oraz które świadczy usługi lub dostarcza towary przynoszące zysk społeczny lub stosuje metody wytwarzania towarów lub usług, które urzeczywistniają cele społeczne;
- b) wykorzystuje swoje zyski przede wszystkim do osiągnięcia swojego głównego celu społecznego i posiada z góry określone procedury i zasady, które zapewniają, by podział zysków nie wpływał negatywnie na główny cel społeczny;
- c) jest zarządzane w przedsiębiorczy, partycypacyjny, odpowiedzialny i przejrzysty sposób, w szczególności przez włączanie pracowników, klientów i zainteresowanych stron, na których działalność gospodarcza przez nie prowadzona ma wpływ.

- opisać strukturę własności majątku wytworzonego w związku z realizacją projektu,
- wskazać inne istotne uzgodnienia między partnerami projektu.

Do wniosków realizowanych w formule partnerstwa projektowego należy dołączyć umowę partnerską (obowiązkowy załącznik).

2.3. Zdolność Wnioskodawcy do realizacji projektu

Zdolność organizacyjna

Wnioskodawca powinien przede wszystkim odpowiedzieć na pytanie: *Czy posiada zdolność organizacyjną do wdrożenia projektu (w tym zarządzania projektem)?*

Należy graficznie przedstawić strukturę organizacyjną Wnioskodawcy, związaną z wdrażaniem projektu, z uwzględnieniem podziału kompetencji, współzależności, odpowiedzialności i/lub informacji o inwestorze zastępczym.

Należy opisać również zadania każdej komórki organizacyjnej w zakresie realizacji projektu oraz spisany zakres czynności i odpowiedzialności na stanowiskach związanych z realizacją projektu wraz ze wskazaniem stanowisk/osób odpowiedzialnych za podejmowanie decyzji dotyczących realizacji projektu.

Należy opisać także:

- sposób finansowania komórek organizacyjnych zaangażowanych w realizację projektu,
- odpowiednie dokumenty potwierdzające powstanie wyodrębnionej struktury organizacyjnej (jeżeli powołano już tę strukturę),
- bieżący potencjał kadrowy (z podaniem liczby pracowników komórek zaangażowanych w realizację projektów i doświadczenia zawodowego pracowników).

W przypadku, gdy wnioskodawca planuje powierzenie realizacji projektu inwestorowi zastępczemu, jest zobowiązany przedstawić informacje na temat zadań inwestora, informacje na temat trybu jego wyboru oraz przewidziane koszty związane z powołaniem inwestora zastępczego i źródło ich pokrycia.

Zdolność finansowa

Należy przedstawić informacje dotyczące zdolności finansowej Wnioskodawcy do realizacji projektu i wskazać:

- źródła pokrycia wkładu własnego wraz z przedstawieniem dokumentów potwierdzających dysponowanie środkami na pokrycie wkładu własnego w ramach wydatków kwalifikowanych (obowiązkowy załącznik do wniosku o dofinansowanie),
- źródła pokrycia kosztów niekwalifikowanych oraz oświadczenie o posiadaniu środków na ich pokrycie (obowiązkowy załącznik do wniosku o dofinansowanie).

W przypadku partnerstw projektowych należy wykazać zdolność finansową w kontekście całego partnerstwa.

3. INFORMACJE O PROJEKCIE

3.1 Uzasadnienie potrzeby realizacji projektu

Należy przedstawić uzasadnienie potrzeby realizacji projektu (odpowieź na pytanie: *Dlaczego powinien być realizowany właśnie ten projekt?*) – uzasadnienie powinno być potwierdzeniem zasadności realizacji wszystkich elementów projektu. Tam, gdzie to jest uzasadnione specyfiką projektu, informacje powinny zostać rozszerzone o przedstawienie szczegółowych przesłanek związanych z potrzebą realizacji inwestycji.

Należy zidentyfikować problemy, na które odpowiada projekt (należy je opisać i jeśli dotyczy poprzeć opis odpowiednimi danymi). Bardzo ważne jest wskazanie, że realizowana inwestycja nie ma charakteru wyłącznie odtworzeniowego, ale istotnie przyczynia się do realizacji celów VII priorytetu FEniKS.

Punkt ten powinien również zawierać opis i analizę problemów, które dotyczą beneficjentów projektu, w tym opis powiązań pomiędzy problemami. Zidentyfikowane problemy mają wynikać z analizy otoczenia projektu. Następnie należy przeprowadzić selekcję tych problemów, które projekt ma rozwiązać lub przyczynić się do ich rozwiązania.

Uwaga: Potrzeba realizacji projektu będzie oceniana pod kątem społecznego zapotrzebowania na projekt.

3.2 Lokalizacja

Należy podać:

- nazwę województwa, powiatu, gminy i miejscowości, w której będzie realizowany projekt,
- opis i krótką charakterystykę lokalizacji,
- określenie obszaru oddziaływania projektu,

Obowiązkowym załącznikiem do wniosku jest mapa, na której wskazano projekt oraz dane geograficzne.

W punkcie tym należy odnieść się do miejsca realizacji projektu, a nie siedziby Wnioskodawcy. Dla geograficznej identyfikacji projektu istotne jest miejsce realizacji inwestycji. Dane dotyczące obszaru, na którym zlokalizowany jest projekt należy pokazać w taki sposób, aby można było łatwo zidentyfikować i zrozumieć problemy, które realizacja projektu ma rozwiązać.

Uwaga: W przypadku projektów realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego na rzecz samorządowych instytucji kultury, przez samorządowe instytucje kultury, przez organizacje pozarządowe oraz kościoły i związki wyznaniowe konieczne jest podanie informacji na temat lokalizacji obiektów stanowiących przedmiot projektu w granicach wpisów obszarowych na listę UNESCO lub na listę Pomników Historii Prezydenta RP. Obowiązkowym załącznikiem do wniosku dla tych projektów jest mapa obszaru objętego wpisem na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO lub będących na obszarze uznanym za Pomnik Historii z zaznaczoną lokalizacją miejsca realizacji projektu.

3.3 Określenie obszaru wsparcia projektu

Należy wskazać obszar wsparcia wynikający z SzOOP i Regulaminu, w ramach którego będzie realizowany projekt:

- Obszar 1: Rozwój infrastruktury kultury (zabytkowej i niezabytkowej)
Tworzenie odpowiednich warunków infrastrukturalnych sprzyjających aktywnemu uczestnictwu w kulturze i w życiu społecznym. Dzięki interwencji powstanie nowoczesna infrastruktura kultury, odpowiadająca na potrzeby współczesnych odbiorców, zapewniająca użytkownikom komfortowe i bezpieczne warunki korzystania z oferty, sprzyjająca włączeniu społecznemu i edukacji kulturalnej, również poprzez eliminację barier w dostępie do kultury dla osób ze szczególnymi potrzebami.
- Obszar 2: Ochrona i podniesienie atrakcyjności turystycznej obiektów dziedzictwa kulturowego
Podniesienie atrakcyjności najcenniejszych zabytków, poprawa obsługi ruchu turystycznego, tworzenie lub wzmocnienie marki zabytku oraz rozwój usług wykorzystujących nowoczesne technologie w zakresie prezentacji oferty.
Projekt realizowany w ramach Obszaru 2 nie może być pojedynczą interwencją, tylko stanowić część większego przedsięwzięcia, które wiąże rozwój kultury z rozwojem gospodarczym, włączeniem społecznym i innowacjami społecznymi w skali kraju, regionu lub lokalnej.

Uwaga: Należy udowodnić w jaki sposób projekt wpisuje się w realizację celów danego Obszaru.

3.4 Analiza opcji technicznych

Metodyka analizy

Na wstępie należy podać zakres analizy. W wyniku identyfikacji wariantów alternatywnych zdefiniować należy:

1. wariant bezinwestycyjny („nie robić nic” i/lub „zaniechanie inwestycji”),
2. wariant „minimum” (podejmujemy działania minimalne, „prowizoryczne”, odpowiadające na potrzeby chwili),
3. warianty inwestycyjne („zrobić coś”) – co najmniej dwa.

W przypadku projektów dotyczących zabytków analiza może zostać sporządzona w ograniczonym zakresie (np. bez podawania alternatywnych rozwiązań lokalizacyjnych, opcji inwestycyjnych), ale powinna uwzględniać specyfikę projektu np. dotyczyć doboru materiałów, rodzaju zakupywanego sprzętu i wyposażenia.

Uwaga: Cel wariantu inwestycyjnego jest tożsamy z celem projektu. Wariant bezinwestycyjny i minimum stanowią warianty bazowe, definiowane w celu porównania z nimi każdego ze zidentyfikowanych wariantów inwestycji (tzw. porównania „z inwestycją” i „bez inwestycji”).

Alternatywne rozwiązania lokalizacyjne, technologiczne i organizacyjne

str. 8

Niezbędnym elementem SW jest prezentacja alternatywnych wariantów realizacji inwestycji. Głównym celem identyfikowania alternatywnych rozwiązań jest zapewnienie możliwości dokonania wyboru najlepszego z dostępnych wariantów realizacji inwestycji. W tym celu niezbędne jest zidentyfikowanie wszystkich możliwych, rozsądnych wariantów realizacji projektu, różniących się sposobem dojścia do osiągnięcia założonego celu głównego projektu między innymi poprzez zmianę zakresu projektu, zmianę działań, możliwe warianty układu strukturalnego lub rozplanowania infrastruktury, wykorzystania możliwych alternatywnych (w tym nowoczesnych) technologii, struktury zarządzania. Należy określić również, jakie byłyby efekty zaniechania inwestycji.

Należy wziąć pod uwagę:

- alternatywne lokalizacje ze względu na zagrożenie związane z wylewami rzek oraz powodzią związanymi z deszczami nawalnymi i roztopami;
- alternatywne rozwiązania technologiczne;
- alternatywne rozwiązania organizacyjne prowadzenia inwestycji i jej eksploatacji;
- wstępne szacunki kosztów dla rozważnych alternatywnych rozwiązań, w tym także koszty zewnętrzne nie ponoszone przez Wnioskodawcę.

Wstępna selekcja wariantów realizacji inwestycji

Należy przeprowadzić wstępną selekcję wariantów realizacji inwestycji. W tym celu proponuje się wykorzystanie następujących kryteriów, zgodnie ze specyfiką projektu:

- ekonomicznych i finansowych (np. dostosowanie parametrów inwestycji do prognozowanego popytu, dopasowanie rozwiązań technologicznych do potrzeb w aspekcie optymalnych propozycji kosztowych),
- prawno-administracyjnych (możliwości zrealizowania inwestycji),
- innowacyjność (w tym wykorzystanie nowoczesnych technologii, rozwój społeczeństwa informacyjnego),
- funkcjonalność rozwiązania, w tym lokalizacji i otwartego dostępu (m.in. istniejąca infrastruktura dojazdowa i towarzysząca, w tym gastronomiczna, hotelowa, równość szans kobiet i mężczyzn, przystosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz adaptację do zmian klimatu i odporność na klęski żywiołowe,
- ładu przestrzennego – wartości architektoniczne, urbanistyczne i estetyka proponowanego rozwiązania (dostosowanie parametrów technicznych inwestycji do istniejących elementów infrastruktury, w tym infrastruktury zabytkowej), a także wpływu na środowisko i klimat.

Uwaga: Na Wnioskodawcy spoczywa obowiązek wykazania, że wybrany przez niego wariant realizacji projektu reprezentuje najlepsze rozwiązanie spośród wszelkich możliwych alternatywnych rozwiązań umożliwiających osiągnięcie celu.

Analiza opcji powinna wykazać, że zaproponowane rozwiązanie jest:

- wykonalne pod względem technicznym/technologicznym,
- zgodne z najlepszą znaną praktyką w danej dziedzinie (należy uzasadnić najlepszą dostępną technologię i to, dlaczego ta technologia została wybrana),

- optymalne pod względem zaspokojenia popytu ze strony użytkowników – przedstawia optymalny stosunek jakości do ceny,
- optymalne pod względem wpływu na środowisko i klimat, adaptacji do zmian klimatu odporności na klęski żywiołowe z uwzględnieniem całego cyklu życia obiektu, do rozbiórki włącznie.

Dalszej analizie w SW należy poddać jedynie ten wariant, który został uznany za najkorzystniejszy w świetle przyjętych kryteriów. Analiza powinna być oparta na szacunkach, najlepszej wiedzy i doświadczeniach Wnioskodawcy i ekspertów współpracujących oraz zostać pogłębiona na podstawie dostępnych szczegółowych danych (m.in. kosztorysów, dokumentacji projektowej).

3.5 Zakres rzeczowy projektu

Należy w zwięzły i wyczerpujący sposób opisać zakres rzeczowy projektu (językiem niespecjalistycznym), tj. wszystkie wydatki kwalifikowalne i niekwalifikowalne planowane w ramach projektu. Konieczne jest wskazanie które elementy przedmiotowego opisu projektu są kwalifikowalne, a które niekwalifikowalne zgodnie z katalogiem kosztów określonym w FEnIKS, SZOOP, Regulaminie oraz Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027. W opisie projektu należy uwzględnić wszystkie rodzaje wydatków, które wnioskodawca planuje ponieść w związku z realizacją projektu.

Należy wskazać koszty kwalifikowane poszczególnych działań (również procentowo), tak aby udowodnić, że projekt spełnia limity określone w SZOOP i Regulaminie.

Należy wykazać, że wymienione we wniosku o dofinansowanie wydatki, spełniają wszystkie następujące wymagania dotyczące ich kwalifikowalności:

- kalkulacja kosztów w budżecie projektu jest kompletna (tj. kwoty wszystkich kosztów, które zostaną poniesione w ramach planowanego projektu, są poparte dokumentami szacującymi ich kwoty: kosztorysy inwestorskie, wyceny prac konserwatorskich, analiza rynku – obowiązkowe załączniki do wniosku),
- odpowiednia metodologia szacowania kosztów,
- kalkulacja kosztów przygotowywana jest nie wcześniej niż 6 miesięcy przed datą złożenia wniosku,
- są potencjalnie kwalifikowalne w ramach FEnIKS, SZOOP, Regulaminem zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027,
- są prawidłowo przypisane do kategorii wydatków: prace konserwatorskie, prace restauratorskie, roboty budowlane, przygotowanie projektu, działania informacyjno-promocyjne, zarządzanie projektem, prace w otoczeniu, zakup sprzętu lub wyposażenia, konserwacja, digitalizacja, działania miękkie, zgodnie z Regulaminem,
- koszt całkowity projektu wynosi co najmniej 10 mln zł,
- koszt działań miękkich nie przekracza 15% dofinansowania z EFRR,
- dominujący zakres projektu stanowią koszty prac budowlanych, konserwatorskich lub restauratorskich budynku/budynków - powyżej 50% kosztów kwalifikowalnych projektu,
- koszty prac związanych z elementami infrastruktury drogowej (w tym parkingi) nie przekraczają 15% kosztów kwalifikowanych w projekcie,
- koszty pośrednie nie przekraczają do 7% kosztów bezpośrednich projektu,

- wnioskowane dofinansowanie z EFRR nie przekracza 79,71% wydatków kwalifikowalnych projektu (albo kwoty wynikającej z kalkulacji maksymalnego poziomu pomocy – dla projektów realizowanych w reżimie pomocy publicznej).

3.6 Opis techniczny

Aktualny stan przedmiotu projektu

Opis powinien obejmować charakterystykę budynków, budowli, obiektów małej architektury, zabytków ruchomych (wpisanych do rejestru zabytków prowadzonego przez WKZ), księgozbiorów (zawartych w Narodowym Zasobie Bibliotecznym), muzealiów (uwzględnionych w inwentarzu muzealnym), otoczenia.

Należy podać parametry terenu i obiektów budowlanych, w tym między innymi:

- liczbę, powierzchnię użytkową i całkowitą poszczególnych budynków objętych projektem,
- kubaturę budynków (szczegółowy plan),
- parametry dotyczące budowli,
- liczbę obiektów małej architektury i ich powierzchnię (jeśli dotyczy),
- powierzchnię terenu objętego projektem (w przypadku projektów dotyczących prac w otoczeniu),
- liczbę i stan zachowania zabytków ruchomych, księgozbiorów, muzealiów,
- opis dotychczasowego wykorzystania infrastruktury objętej projektem w szczególności należy wskazać procentowo wykorzystanie obiektów budowlanych na poszczególne typy działalności np. kulturalną, komercyjną itp.

Informacja na temat sprzętu i wyposażenia (jeśli dotyczy) - charakterystykę dotychczas posiadanego sprzętu i wyposażenia.

Stan przedmiotu projektu po jego realizacji

Należy podać parametry terenu i obiektów budowlanych:

- liczbę, powierzchnię użytkową i całkowitą poszczególnych budynków objętych projektem,
- kubaturę budynków objętych inwestycją (szczegółowy plan),
- parametry dotyczące budowli,
- liczbę obiektów małej architektury i ich powierzchnię (jeśli dotyczy),
- powierzchnię terenu objętego projektem (w przypadku projektów dotyczących prac w otoczeniu zabytku)

Uwaga: Jeżeli w zakresie projektu mieszczą się prace dotyczące drzew znajdujących się w miejscu realizacji inwestycji, należy odnieść się do zgodności planowanych prac ze standardami ochrony drzew, w szczególności z opracowaniem pt. „Standard ochrony drzew i innych form zieleni w procesie inwestycyjnym” obejmującym kompleksowe procesy od projektu do wykonania, opisując i porządkując objekty ochrony, sposoby jej realizacji – w tym technologie prac oraz osoby odpowiedzialne,

- liczbę oraz charakterystykę jakościową poddanych konserwacji zabytków ruchomych, księgozbiorów i muzealiów,

- liczbę oraz charakterystykę jakościową zdigitalizowanych i udostępnionych on-line zabytków ruchomych, księgozbiorów i muzealiów,
- należy przedstawić opis planowanego wykorzystania infrastruktury/terenu w szczególności należy wskazać procentowo wykorzystanie obiektu na poszczególne typy działalności np. kulturalną, komercyjną itp.,

Informacja na temat sprzętu i wyposażenia (jeśli dotyczy) - należy podać charakterystykę planowanego do zakupu w wyniku realizacji projektu sprzętu i wyposażenia. Należy udowodnić, że planowany do zakupu sprzęt lub wyposażenie są niezbędne do realizacji celów projektu.

3.7 Prawna wykonalność inwestycji

Należy opisać kwestie prawne związane z realizacją projektu, w tym stan formalno-prawny nieruchomości, gruntów, dokumenty warunkujące wykonalność inwestycji, aktualność dokumentacji technicznej i projektów biorąc pod uwagę obowiązujące przepisy prawa.

Obowiązkowo powinny być opisane wszystkie dokumenty związane z techniczno-prawnymi aspektami realizacji inwestycji i wskazane numery załączników, w których się znajdują. W szczególności należy przedstawić informację na temat:

- tytułu prawnego przysługującego wnioskodawcy do nieruchomości – należy opisać tytuł posiadany przez Wnioskodawcę oraz powołać się na księgę wieczystą nieruchomości oraz inne dokumenty stanowiące załącznik do wniosku (umowy/decyzje potwierdzające posiadanie tytułu prawnego do nieruchomości co najmniej do końca okresu trwałości projektu),
- posiadanej dokumentacji technicznej i projektowej zgodnej z obowiązującymi przepisami (oświadczenie o posiadaniu aktualnej dokumentacji projektowej i kosztorysowej – obowiązkowy załącznik do wniosku o dofinansowanie),
- wymaganych decyzji administracyjnych niezbędnych do realizacji inwestycji (pozwolenie na budowę, pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i ewentualnie inne pozwolenia administracyjno-prawne niezbędne do realizacji projektu - specyficzne, z uwagi na zakres projektu) w formie poniższej tabeli. Wszystkie decyzje wymienione w tabeli muszą stanowić załączniki do wniosku o dofinansowanie.

Rodzaj decyzji	Numer decyzji	Data wydania	Zakres projektu, który obejmuje decyzja	Data uzyskania waloru ostateczności (jeśli dotyczy)
<i>Pozwolenie na budowę</i>				
<i>Pozwolenie WKZ (data realizacji prac)</i>				

Uwaga: W przypadku, gdy do danej nieruchomości zgłaszane są roszczenia, należy przedstawić stosowną informację, wraz ze wskazaniem etapu na jakim znajduje się ewentualne postępowanie.

4 ZGODNOŚĆ PROJEKTU Z CELAMI WSPARCIA

Na podstawie informacji przedstawionych w tej części SW weryfikowane będzie czy projekt wpisuje się w Cel Polityki 4 – Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski Filar Praw Socjalnych oraz czy spełnia kryteria.

4.1 Realizacja działań miękkich w trakcie realizacji projektu

Maksymalna kwota dofinansowania z EFRR na działania miękkie wynosi do 15% dofinansowania z EFRR.

Należy napisać, czy w projekcie realizowane będą działania miękkie związane z:

- podnoszeniem kompetencji kadr wnioskodawcy/instytucji, których dotyczy projekt (szerzej poniżej), lub
- działaniami edukacyjnymi podnoszącymi świadomość ekologiczną oraz klimatyczną społeczeństwa, lub
- działaniami związanymi ze współpracą z partnerami z innych państw, lub
- opracowaniem dokumentu pn. Strategia promocji zabytku oraz związanego z nim miejsca³.

Należy opisać zaplanowane w ramach projektu działania miękkie mające na celu podnoszenie kompetencji kadr wnioskodawcy/instytucji, których dotyczy projekt (poprzez szkolenia, warsztaty, kursy językowe i inne formy kształcenia) w zakresie:

- zarządzania, lub
- dywersyfikacji źródeł finansowania działalności w okresie trwałości projektu/ pozyskiwania funduszy na działalność i rozwój instytucji ze źródeł pozabudżetowych, lub
- wprowadzania innowacyjnych form uczestnictwa w kulturze, lub
- organizacji działalności kulturalnej, lub
- transformacji cyfrowej, lub
- innowacji społecznych, lub
- włączenia społecznego, lub
- działań w ramach kryzysu, lub
- znajomości języków mniejszości narodowych, regionalnych, etnicznych, lub
- znajomości języka migowego.

Uwaga: Brak działań (poprzez szkolenia, warsztaty, kursy językowe i inne formy kształcenia) w zakresie dywersyfikacji źródeł finansowania działalności w okresie trwałości projektu/ pozyskiwania funduszy na działalność i rozwój instytucji ze źródeł pozabudżetowych, powoduje uzyskanie 0 pkt. w kryterium pn. *Podnoszenie kompetencji kadr wnioskodawcy (działania miękkie w trakcie realizacji projektu)* niezależnie od ilości i zakresu innych zaplanowanych działań w tym zakresie.

W budżecie projektu muszą być zaplanowane środki na co najmniej jedno działanie miękkie.

Należy opisać:

³ Działania związane z opracowaniem „Strategia promocji zabytku oraz związanego z nim miejsca” – wyłącznie dla Obszaru 2.

- ile osób zatrudnionych u wnioskodawcy na podstawie umowy o pracę (jakie konkretnie stanowiska pracy) zostanie przeszkolonych i w jakich ww. zakresach. Należy udowodnić zasadność szkoleń z danego zakresu dla danego stanowiska pracy,
- ile szkoleń zostanie zorganizowanych dla danej grupy osób,

Należy wskazać czy wnioskodawca planuje opracowanie dokumentu pn. Strategia promocji zabytku oraz związanego z nim miejsca, którego założenia będą realizowane po zakończeniu projektu. Jeśli tak, należy zaplanować środki na stworzenie tego dokumentu w budżecie projektu (należy wskazać pozycję budżetową, w której są zaplanowane wydatki na ten cel).⁴

Strategia promocji zabytku powinna zawierać w szczególności:

1. Cel i przesłanie - określenie celów promocji zabytku oraz przekazu jaki ma być przekazany do grup docelowych (np. lokalnych mieszkańców, turystów, naukowców).
2. Grupy docelowe - identyfikacja grup docelowych, które mają zostać osiągnięte przez strategię promocji, np. osoby zainteresowane historią, kulturą, turystyką itp.
3. Kanały promocji - wybór kanałów promocji zabytku, np. strony internetowe, media społecznościowe, materiały drukowane, reklama w mediach tradycyjnych itp.
4. Przykłady działań promocyjnych - określenie konkretnych działań promocyjnych, takich jak organizacja wystaw, imprez kulturalnych, konferencji naukowych, warsztatów, konkursów, publikowanie artykułów naukowych i popularnonaukowych, prowadzenie kampanii marketingowej itp.
5. Szacowany koszt działań określonych w Strategii promocji zabytku oraz źródła finansowania tych działań (działania te będą realizowane po zakończeniu projektu)
6. Plan utrzymania - określenie sposobów utrzymania zabytku w dobrym stanie i zabezpieczenia go przed zniszczeniem, co jest niezbędne do dalszej promocji.
7. Plan dalszych inwestycji - określenie planów dalszych inwestycji, które mogą wpłynąć na promocję zabytku, np. budowa nowych ścieżek turystycznych, rozbudowa infrastruktury kulturalnej itp.

4.2 Wsparcie procesu transformacji cyfrowej

Należy opisać w jaki sposób projekt wspiera proces transformacji cyfrowej, jakie są potrzeby i luki w tym zakresie. Zakup niezbędnego wyposażenia oraz technologii informatycznych (jeżeli przewidziano w projekcie) musi mieć na celu poprawę jakości oferty kulturalno-edukacyjnej, zwiększenie liczby osób korzystających z oferty powstałej w wyniku realizacji projektu, w tym poszerzenie dostępu do kultury dla grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Należy wskazać pozycję budżetową, w której są zaplanowane wydatki na ten cel.

4.3 Partycypacja społeczna w podejmowaniu decyzji dotyczących projektu

⁴ Dotyczy projektów w ramach Obszaru 2

Realizacja projektu musi być poprzedzona konsultacjami społecznymi. Do konsultacji może być wykorzystana metoda on-line jak i metoda on-site (bezpośredni kontakt z uczestnikami konsultacji) lub warsztaty charette⁵.

Udział w konsultacjach musi być umożliwiony (w tym poprzez odpowiednie rozpowszechnienie informacji o nich) także osobom niemającym na co dzień bezpośredniego kontaktu z Wnioskodawcą. W szczególności dotyczy to społeczności lokalnych związanych z miejscem lokalizacji projektu.

Należy udowodnić, że konsultacje były przeprowadzone i udokumentować udział mieszkańców lub organizacji pozarządowych jeżeli uczestniczyły w opracowywaniu ostatecznego kształtu projektu lub też, jeżeli dotyczy, należy opisać partycypację we współdecydowaniu z mieszkańcami o sposobie funkcjonowania projektu po jego realizacji.

Należy przedstawić raport z konsultacji (obowiązkowy załącznik do wniosku), którego obowiązkowymi elementami są:

- Informacje, jak była przeprowadzona akcja informująca o konsultacjach (okres trwania konsultacji, formy konsultacji),
- informacja o dostępności konsultowanego projektu,
- informacja o sposobie zbierania opinii,
- wykaz uwag lub zgłoszonych postulatów,
- podsumowanie uwag zgłoszonych w konsultacjach publicznych i ich wpływu na ostateczny kształt projektu.

4.4 Włączenie społeczne i rozwój innowacji społecznych

Należy opisać wpływ projektu na rozwój innowacji społecznych⁶. Odpowiedzieć na pytanie, czy projekt wprowadza nowe rozwiązania odpowiadające na potrzeby społeczne (np. w kooperacji z placówkami edukacyjnymi, organizacjami pozarządowymi).

Informacje zawarte w tej części SW mają dać odpowiedź na pytanie, czy w wyniku realizacji projektu wprowadzono nowe lub usprawniono już istniejące metody/narzędzia przyczyniające się do rozwiązania określonego problemu społecznego.

⁵ warsztaty charette – warsztaty oparte na zebraniu w jednym miejscu różnych stron zainteresowanych przyszłością danego miejsca czy obszaru (inwestorów, mieszkańców reprezentujących różne grupy społeczne, inwestorów, pracowników, specjalistów z różnych dziedzin związanych z przedmiotem planowanych przedsięwzięć, działaczy społecznych) i wspólnym wypracowywaniu przez te strony rozwiązań lub zaleceń, tradycyjnie przyjmuje się udział od 50 do ponad 100 osób i co najmniej kilka dni trwania (może to być kilka następujących po sobie dni, lub kilka sesje warsztatowe w odstępach czasu) – link do opisów warsztatów charatte na różnych stronach internetowych: <http://urbnews.pl/warsztaty-charette-otoczenie-dopasowane-mieszkanow/>, <https://partycypacjaobywatelska.pl/stefa-wiedzy/techniki/charette/>, <https://konsultacje.um.warszawa.pl/content/charette>

⁶ Innowacja społeczna - oznacza działanie, które zarówno w odniesieniu do swoich celów, jak i środków ma społeczny charakter, a w szczególności każde działanie odnoszące się do rozwoju i realizacji nowych idei dotyczących produktów, usług, praktyk i modeli, które to działanie jednocześnie zaspokaja potrzeby społeczne i tworzy nowe relacje społeczne lub współpracę społeczną między organizacjami publicznymi, społeczeństwa obywatelskiego lub prywatnymi, i w ten sposób przynosi korzyści społeczeństwu oraz zwiększa jego zdolność do działań społecznych.

4.5 Uzasadnienie potrzeby realizacji projektu – poprawność i wiarygodność analizy popytu

Ocenie będzie podlegać poprawność i wiarygodność przeprowadzonej analizy popytu. W analizie popytu uwzględnia się, odpowiednio dla Obszaru 1 lub 2, osoby korzystające z oferty realizowanej w infrastrukturze objętej wsparciem w formie stacjonarnej (nie wliczamy odbiorców on-line) lub osoby odwiedzające zabytek/zabytki objęte wsparciem w formie stacjonarnej (nie wliczamy odbiorców on-line).

Analiza popytu identyfikuje ilościowo zapotrzebowanie na realizację planowanej inwestycji. W jej ramach należy uwzględnić zarówno bieżący (w oparciu o aktualne dane), jak również prognozowany popyt (w oparciu o prognozy uwzględniające m.in. wskaźniki makroekonomiczne i społeczne, wykonane konkretne badania określające społeczne zapotrzebowanie na projekt). Należy przeprowadzić analizę popytu oraz prognozowanego wzrostu popytu na usługi, które będą realizowane dzięki projektowi:

- **Obszar 1: (liczba osób korzystająca z oferty instytucji (beneficjenta/operatora projektu) po realizacji projektu – (minus) liczba osób korzystająca z oferty instytucji (beneficjenta/operatora projektu) przed realizacją projektu);**
- **Obszar 2: (liczba osób odwiedzających zabytek objęty wsparciem po realizacji projektu – (minus) liczba osób odwiedzających zabytek objęty wsparciem przed realizacją projektu).**

W analizie popytu uwzględnia się osoby korzystające z oferty instytucji w formie stacjonarnej lub osoby odwiedzające zabytek/zabytki (nie wliczamy odbiorców on-line).

Należy zidentyfikować:

- charakterystykę rynku, na którym realizowany jest projekt (obszar objęty analizą popytu),
- Obszar 1: obecnych odbiorców działalności kulturalnej i kulturalno-edukacyjnej Wnioskodawcy (charakterystyka odbiorców, ich liczba, podstawa oszacowania),
- Obszar 2: obecnych odwiedzających zabytek (charakterystyka odwiedzających, ich liczba, podstawa oszacowania)
- przyszłych odbiorców projektu (beneficjentów końcowych projektu).

Analiza musi być oparta o obiektywne dane zewnętrzne (np. publikacje GUS, dane jednostek samorządu terytorialnego itp.). Konieczne jest podanie źródła danych.

Bieżący popyt

Dla bieżącego popytu należy przedstawić bieżącą wielkość popytu na ofertę realizowaną w obiektach będących przedmiotem wniosku (w ciągu 5 lat poprzedzających rok złożenia wniosku), grupy docelowe, do których skierowana jest oferta. Należy przedstawić metodykę wyliczenia bieżącego popytu, w tym wskazać dokładnie źródła danych.

Przyszły popyt

Dla określenia przyszłego popytu należy wskazać przyszłe zainteresowanie ofertą powstałą w wyniku realizacji projektu.

Celem analizy jest określenie przyszłego zainteresowania inwestycją, **potwierdzone wykonaniem przez firmę, zajmującą się badaniem rynku lub podmioty szkolnictwa wyższego i nauki konkretnych badań określających społeczne zapotrzebowanie na dany projekt** (wraz z określeniem metodologii tych badań), przedstawienie danych statystycznych wynikających z ww. badań mówiących o tym: ilu ludzi będzie zainteresowanych usługami czy produktami powstałymi w wyniku realizacji danego projektu, jaka będzie liczba nowych odbiorców, jak wyglądać będą możliwości korzystania z usług z uwzględnieniem potencjału nabywczego odbiorców, jaki będzie stopień wzrostu popytu na oferowane usługi).

Przedmiotem oceny będzie prognozowany wzrost popytu na usługi oferowane dzięki zrealizowaniu projektu. **Wzrost popytu po realizacji projektu musi wynikać z:**

- Obszar 1: oferty kulturalno-edukacyjnej wynikającej z realizacji projektu
- Obszar 2: oferty/udogodnień dla odwiedzających wynikających z realizacji projektu

Uwaga: Wykazane wartości przyszłego popytu muszą być spójne ze wskaźnikami rezultatu wskazanymi w studium wykonalności w pkt 5.2.

Ponadto należy określić wskaźnik użytkowania obiektu po zakończeniu realizacji projektu i stopień wzrostu popytu (nominalny i procentowy).

4.6 Zgodność projektu z „Europejskimi Zasadami Jakości dla finansowanych przez UE interwencji o potencjalnym wpływie na dziedzictwo kulturowe”

Niniejszy punkt należy wypełnić w przypadku projektów obejmujących prace przy zabytku.

Należy opisać projekt tak, aby w opisie zawarte były odpowiedzi na pytania, odnoszące się do Europejskich Zasad Jakości dla finansowanych przez UE interwencji o potencjalnym wpływie na dziedzictwo kulturowe” (dokument dostępny w materiałach pomocniczych – załącznik do Regulaminu).

1. Prace przy zabytku poparte są wiedzą o zabytku

- Czy zabytek jest zagrożony lub czy wymaga pilnej pomocy konserwatorskiej?
- Czy elementy dziedzictwa były zbadane przed zaprojektowaniem inwestycji? Jeśli nie, czy planowane są działania mające na celu ich identyfikację?
- Czy przeprowadzono ocenę wpływu projektu dotyczącego zabytku na dziedzictwo kulturowe? Jeśli tak, czy zostały one przeprowadzone przez niezależnych ekspertów?

2. Korzyści społeczne

- Czy realizacja projektu przyczyni się do zachowania zabytku dla przyszłych pokoleń?
- Czy projekt jest w pełni zgodny z przepisami dotyczącymi dziedzictwa kulturowego?
- W przypadku, gdy projekt odpowiada głównie na obecne potrzeby, które mogą z czasem ewoluować, czy inwestycje podejmowane przy zabytku są odwracalne?
- Czy przyszłe pokolenia nadal będą miały dostęp do pełnego bogactwa historycznego i kulturowego dziedzictwa po zrealizowaniu projektu? Jeżeli funkcje zostaną utracone, czy strata jest uzasadniona przez społeczne korzyści i jak może być postrzegana przez przyszłe pokolenia.

3. Kompatybilność

str. 17

- Czy kompozycja architektoniczna, rozmiary, proporcje, zastosowane technologie, materiały będą wpisywać się w istniejące dziedzictwo kulturowe?
- Czy zostanie utrzymana autentyczność dziedzictwa kulturowego?

4. Proporcjonalność

- Czy w projekcie stosowana jest zasada: „Rób tyle, ile trzeba, ale tak mało, jak to możliwe”, w szczególności gdy prace prowadziłyby do nieodwracalnych zmian w zabytku lub jego otoczeniu lub wiedza na temat zabytku jest niewystarczająca lub obecnie nieosiągalna?
- Czy projekt koncentruje się na naprawie i konserwacji a nie na transformacji, czy zachowana jest równowaga między dziedzictwem kulturowym a nowymi elementami i materiałami.

5. Umiejętność rozróżnienia – odwołanie się do umiejętności i doświadczenia.

- Czy proponowane rozwiązania w projekcie były już wcześniej stosowane?
- Czy zastosowane rozwiązania technologiczne wiążą się z ryzykiem utraty zabytkowej tkanki obiektu?
- Czy projekt odzwierciedla krajowy, regionalny, lokalny charakter, tradycje, standardy i specyfikę miejsca?

4.7 Zgodność z zasadami Nowego Europejskiego Bauhaus

Należy opisać projekt odnosząc się do poniższych zasad „Nowego Europejskiego Bauhaus”. W opisie muszą znaleźć się odpowiedzi na poniższe pytania.

Ocena jest pozytywna, jeżeli w projekcie są uwzględnione przynajmniej trzy zagadnienia spośród wymienionych:

1. Działanie partycypacyjne
2. Zaangażowanie na różnych szczeblach
3. Ponaddyscyplinarne podejście
4. Piękno/jakość doświadczenia
5. Zrównoważony rozwój
6. Wspólnota

1. Działanie partycypacyjne.

Jeżeli zagadnienie to zostało opisane w pkt 4.3. Partycypacja społeczna w podejmowaniu decyzji dotyczących projektu należy napisać: „Zagadnienie opisane w pkt 4.3”.

2. Zaangażowanie na różnych szczeblach.

- współpraca beneficjenta z sąsiednimi gminami lub miastami,
- współpraca beneficjenta z lokalnymi społecznościami z jego okolicy,
- współpraca beneficjenta z podmiotami o pokrewnym charakterze działalności z terenu tego samego regionu,
- współpraca beneficjenta z organizacjami lub ramach organizacji o charakterze międzynarodowym.

Ocena jest pozytywna, jeżeli wnioskodawca współpracuje przynajmniej z jednym z ww. podmiotów.

3. Ponaddyscyplinarne podejście

Czy w przygotowanie projektu byli zaangażowani przedstawiciele różnych zawodów o różnym wykształceniu?

Ocena jest pozytywna, jeżeli wnioskodawca zaangażował do realizacji projektu przedstawicieli różnych zawodów o różnym wykształceniu.

4. Piękno/jakość doświadczenia

Czy w związku z projektem lub poprzez inne równoległe lub wcześniejsze działania wnioskodawcy, podniesiona została jakość przebywania w otoczeniu miejsca realizacji projektu i zwiększono możliwości aktywnego korzystania z niego lub odpoczynku w otoczeniu np. urządzono ogólnodostępny ogród, plac z miejscami do zabawy lub wypoczynku na miejscu nieużytkowanej wcześniej przestrzeni?

Czy stworzono możliwość doświadczenia specyfiki miejsca różnymi zmysłami - więcej niż dwoma spośród zmysłów: wzroku, węchu, słuchu, dotyku, smaku, zmysłu temperatury, zmysłu równowagi, zmysłu percepcji czasu np. zastosowano i udostępniono materiały o specyficznej fakturze lub przedmioty wydające dźwięk podczas kontaktu z nimi lub zatrzymujące dłużej temperaturę; (wbudowanie ogrzewania w siedziska) zachowanie tykającego zegara; udostępnienie do picia wody ze źródła czy strumienia?

Czy wspierane jest wspólne doświadczenie walorów miejsca przez ludzi z różnych środowisk społecznych w sposób sprzyjający interakcji pomiędzy nimi lub budowaniu poczucia wspólnoty. Mogą to być zarówno działania, które dopiero zaistnieją jak i już istniejące i kontynuowane bądź zachowane po zrealizowaniu projektu np. kształtowanie miejsc oglądania eksponatów w sposób sprzyjający wspólnej obserwacji i wymianie wrażeń, organizowanie wspólnych lekcji muzealnych czy warsztatów dla ludzi z różnych środowisk (dla dzieci i seniorów, dzieci z dużych miast i małych miejscowości)?

Czy budowane jest poczucie przynależności z uwzględnieniem osób, które mogą czuć się wykluczone społecznie, ekonomicznie lub w inny sposób np. poprzez organizację cyklicznych dostępnych bezpłatnie wydarzeń w oparciu o miejsce i infrastrukturę należące do wnioskodawcy? Mogą to być zarówno działania, które dopiero zaistnieją jak i już istniejące i kontynuowane bądź zachowane po zrealizowaniu projektu?

Czy podejmowane są działania ukierunkowane na poszanowanie środowiska naturalnego np. wyeksponowanie zastosowanych rozwiązań sprzyjających poszanowaniu flory i fauny żyjących w obiekcie (np. zachowanie gniazd dla jaskółek); lekcje muzealne ukierunkowane na podnoszeniu świadomości o roli i znaczeniu środowiska naturalnego?

Ocena jest pozytywna, jeżeli wnioskodawca realizuje przynajmniej dwa z aspektów tego zagadnienia.

5. Zrównoważony rozwój

Czy w projekcie będą wykorzystane sprzęty lub materiały z odzysku? Dotyczy zarówno pozyskania sprzętu lub materiałów na potrzeby wnioskodawcy, jak i przekazanie przez wnioskodawcę sprzętu lub materiałów innym podmiotom.

Czy w projekcie będą wykorzystywane rzeczy, którymi już posiada wnioskodawca i użyje ich w sytuacji, kiedy standardowym działaniem byłaby ich wymiana na nowe?

Czy zastosowano rozwiązania projektowe lub organizacyjne pozwalające na uniknięcie budowy lub wyburzenia w tym np. uniknięto wymiany materiałów wykończeniowych i stolarki okiennej oraz drzwiowej?

Czy w związku z projektem wprowadzane są działania, które pozwolą zachować bioróżnorodność, jeżeli byłaby narażona na zniszczenie na skutek realizacji projektu lub prowadzone są działania zwiększające bioróżnorodność na terenie realizacji projektu lub w jego sąsiedztwie?

Czy w projekcie podejmowane są działania umożliwiające sukcesję naturalną poprzez wprowadzanie w projekcie lub w jego otoczenie elementów naturalnego krajobrazu lub zwiększono czy planuje się zwiększyć stopień naturalności istniejącego krajobrazu?

Czy podejmowane są działania na rzecz ograniczania śladu węglowego, redukcji zanieczyszczeń i ocieplenia klimatu np. nasadzenia lub wykorzystanie materiałów, których powstanie wiąże się z wychwytywaniem dwutlenku węgla i innych zanieczyszczeń (drewno, inne materiały pochodzenia roślinnego), wspomaganie zachowania komfortu termicznego przez rozwiązania nie zużywające energii tj. konstrukcja ścian sprzyjająca magazynowaniu ciepła, kotary, rozwiązania chroniące przed przegrzewaniem latem?

Czy w projekcie zakłada się przyjęcie rozwiązań zachęcających do przybywania na miejsce realizacji projektu pieszo, środkami transportu poruszonymi siłą mięśni ludzkich lub komunikacją zbiorową poprzez zapewnienie dogodniejszego dostępu do jego wejść osobom przybywającym pieszo, komunikacją zbiorową i rowerem – w szczególności chodzi o lokalizację miejsc parkowania samochodów sprawiającą, że dostęp z niej nie będzie uprzywilejowany względem dojścia pieszego, dojścia z miejsc parkowania rowerów ani przystanku lub przystanków komunikacji zbiorowej?

Czy w projekcie będą uwzględnione rozwiązania umożliwiające odzyskiwanie i wykorzystywanie wody deszczowej i wody szarej?

Czy w projekcie będą uwzględnione rozwiązania umożliwiające odzyskiwanie i wykorzystywanie wody czarnej?

Czy podczas realizacji projektu będą stosowane rozwiązania ograniczających powstawanie odpadów lub polegające na wykorzystywaniu na miejscu powstających odpadów.

Ocena jest pozytywna, jeżeli są realizowane przynajmniej trzy aspekty z tego zagadnienia.

6. Wspólnota

Czy zapewniono dostępność miejsca będącego przedmiotem projektu i wszystkich jego części dla osób z niepełnosprawnościami w sposób dający im poczucie bycia równoprawnymi użytkownikami (m.in. poprzez dostępnych dla nich dojść i wejść głównych dla wszystkich użytkowników)?

Czy wnioskodawca zapewni lub zapewnił dostępność do prowadzonej działalności osobom z grup społecznych zagrożonych wykluczeniem ekonomicznym np. poprzez organizowanie dostępnych bezpłatnie warsztatów czy innych zajęć lub regularne zapewnianie bezpłatnego dostępu do podstawowego zakresu działalności, zapewnianie dni z bezpłatnym wstępem na wszystkie rodzaje ekspozycji, regularne organizowanie bezpłatnie dostępnych koncertów czy przedstawień?

Czy wnioskodawca włączył lub planuje włączenie w swoją działalność uchodźców lub migrantów poprzez działania lub rozwiązania ułatwiających do niej dostęp – dotyczy także osób przebywających w Polsce czasowo w związku z nauką, studiami, pracą czy w innych celach?

Czy wnioskodawca wprowadził lub wprowadzi rozwiązania wspierające dzielenie się przez różne osoby zasobami i możliwościami? Mogą to być zarówno zasoby materialne, jak posiadane umiejętności, wiedza.

Czy wnioskodawca zapewnia pracownikom i użytkownikom miejsca będącego przedmiotem projektu możliwości wpływania na decyzje odnośnie sposobu funkcjonowania?

Czy wnioskodawca realizuje działania wspierające budowanie lokalnych więzi społecznych lub więzi społecznych o charakterze ponadlokalnym?

Ocena jest pozytywna, jeżeli są realizowane przynajmniej trzy aspekty z tego zagadnienia.

4.8 Rozwiązania dla osób ze szczególnymi potrzebami

Należy opisać rozwiązania w projekcie, których wdrożenie zapewni osobom ze szczególnymi potrzebami większą dostępność do oferty wnioskodawcy.

W opisie należy odnieść się do zasad projektowania uniwersalnego oraz zastosowanych w projekcie rozwiązań z podziałem na poszczególne rodzaje niepełnosprawności (dotyczy zarówno prezentacji rezultatów projektu jak i poprawy korzystania z oferty powstałej w wyniku realizacji inwestycji dla osób ze szczególnymi potrzebami), w szczególności skierowane do następujących grup osób:

- niewidomych, słabowidzących i głuchoniewidomych,
- głuchych i słabosłyszących,
- z niepełnosprawnością ruchową,
- z niepełnosprawnością intelektualną,
- z zaburzeniami lub chorobami psychicznymi,
- z trudnościami komunikacyjnymi.

Należy opisać czy w budżecie projektu przewidziano środki na ww. działania.

Uwaga: Należy napisać, czy na etapie przygotowania projektu przeprowadzono konsultacje zaproponowanych rozwiązań z osobami ze szczególnymi potrzebami oraz należy przedstawić raport z konsultacji.

4.9 Wpływ na rozwój turystyki w regionie⁷

Należy opisać jak projekt będzie stymulował działalność turystyczną w regionie i jak jego realizacja wpłynie na sferę ekonomiczną i społeczną oraz rozwój zrównoważonej turystyki.

4.10 Oferta kulturalno – edukacyjna⁸

Bieżąca oferta kulturalno-edukacyjna

Należy wskazać dotychczasową działalność kulturalno-edukacyjną Wnioskodawcy. Należy opisać potencjał instytucjonalny Wnioskodawcy, jego dotychczasowe działania w tym obszarze.

Należy przedstawić.:

- zakres tematyczny działalności kulturalno-edukacyjnej;
- liczbę wydarzeń kulturalno-edukacyjnych w roku;
- rodzaje prowadzonej działalności (np. warsztaty, przedstawienia, koncerty itp.);
- charakterystykę grup docelowych;
- procentowe określenie czasu przeznaczanego na działalność kulturalną w całkowitej działalności Wnioskodawcy;
- procentowe określenie wykorzystania powierzchni obiektu/obiektów będących przedmiotem wniosku na działalność kulturalno-edukacyjną;
- informację na temat komercyjnego wykorzystania obiektu/obiektów będących przedmiotem wniosku.

Oferta kulturalno – edukacyjna po zakończeniu projektu

Należy przedstawić program kulturowy/artystyczny/edukacji kulturalnej bezpośrednio związany z projektem, tzn. wynikający z jego realizacji.

W szczególności należy przedstawić:

- liczbę wydarzeń kulturalno-edukacyjnych w każdym roku okresu trwałości projektu,
- charakterystykę grup docelowych,
- jaki procent czasu prowadzonej działalności w obiekcie/obiektach będących przedmiotem projektu będzie przeznaczony na cele kulturalno-edukacyjne,
- jaki procent przestrzeni obiektu/obiektów będących przedmiotem projektu będzie przeznaczony na cele kulturalno-edukacyjne.

oraz, jeżeli dotyczy, należy, w każdym roku okresu trwałości projektu, opisać i wskazać ile razy będą odbywały się wydarzenia:

- związane z promocją lokalnej kultury i historii;
- promujące młodych twórców⁹ lub twórców z mniejszości narodowych ;
- kulturalne lub edukacyjne będące efektem bezpośredniej współpracy z instytucjami kultury z innych państw;

⁷ Dotyczy wyłącznie projektów w ramach Obszaru 2

⁸ Dotyczy projektów w ramach Obszaru 1

⁹ młody twórca - osoba do 35 roku życia, która dopiero zaczyna swoją karierę artystyczną

- specjalnie kierowane do dzieci i młodzieży;
- specjalnie kierowane do seniorów¹⁰;
- realizowane na obszarach wiejskich¹¹, poza obiektem/obiektami będącymi przedmiotem wniosku;
- zawierające elementy zwiększające zaangażowanie społeczności lokalnej.

Uwaga: Należy wykazać również, że zaproponowana oferta kulturalno-edukacyjna jest możliwa do realizacji, biorąc pod uwagę dotychczasowe doświadczenie wnioskodawcy oraz jego potencjał organizacyjno-finansowy.

4.11 Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w realizacji oferty kulturalno-edukacyjnej po zakończeniu projektu¹²

Należy napisać czy podmiot/podmioty niepowiązany organizacyjnie z wnioskodawcą/operatorem infrastruktury objętej wsparciem (tzn. podmiot nie może być biorcą ani dawcą dotacji celowych i podmiotowych od wnioskodawcy/operatora oraz nie może być bezpośrednio nadzorowany przez wnioskodawcę/operatora) będzie zaangażowany w prowadzenie lub współprowadzenie działalności kulturalną w obiekcie będącym przedmiotem projektu.

Należy opisać jakie zajęcia artystyczne lub inne inicjatywy społeczno – kulturalne opisane we wniosku o dofinansowanie będzie prowadził podmiot niepowiązany organizacyjnie z wnioskodawcą/operatorem infrastruktury objętej wsparciem oraz podać liczbę planowanych wydarzeń rocznie w każdym roku okresu trwałości.

Należy podać liczbę współpracujących podmiotów i krótko je scharakteryzować.

Uwaga: Potwierdzeniem współpracy podmiotów zewnętrznych w realizację oferty kulturalno-edukacyjnej po zakończeniu projektu jest list intencyjny załączony do wniosku o dofinansowanie.

4.12 Nowa przestrzeń do prowadzenia działalności kulturalnej, edukacji kulturalnej lub edukacji społecznej¹³

W przypadku projektu, którego efektem będzie m.in. udostępnienie nowych powierzchni do prowadzenia działalności z zakresu kultury, edukacji kulturalnej i aktywności społecznej, należy podać w tabeli liczbę pomieszczeń i powierzchnię użytkową obiektów budowlanych służącą do prowadzenia działalności z zakresu kultury, edukacji kulturalnej i aktywności społecznej oraz wskazać procent w jakim wzrośnie udział powierzchni udostępnionej do prowadzenia ww. działalności po zrealizowaniu projektu.

	Przed realizacją projektu	Po zakończeniu projektu
Powierzchnia użytkowa obiektów do prowadzenia		

¹⁰ senior - osoba, która ukończyła 60 rok życia

¹¹ obszary wiejskie – rozumiane jako tereny położone poza granicami administracyjnymi miast oraz obszary miast o liczbie ludności nie większej niż 20 tys. mieszkańców (weryfikowane na podstawie danych GUS)

¹² Dotyczy projektów w ramach Obszaru 1

¹³ Dotyczy projektów w ramach Obszaru 1

działalności z zakresu kultury, edukacji kulturalnej i aktywności społecznej (w m ²)		
Liczba pomieszczeń służących do prowadzenia działalności z zakresu kultury, edukacji kulturalnej i aktywności społecznej		
Zwiększenie powierzchni użytkowej do prowadzenia działalności z zakresu kultury, edukacji kulturalnej i aktywności społecznej (w %)		

Informacje w tym zakresie muszą być spójne z informacjami zawartymi w rozdz. 3.6.

4.13 Rozwój widowni – projekt uwzględnia zidentyfikowane potrzeby odbiorców¹⁴

Należy opisać rozwiązania zaplanowane w projekcie, które uwzględniają wyniki badań dotyczących rozwoju widowni/odwiedzających z uwzględnieniem potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami. Oferta kulturalno – edukacyjna przygotowana po zrealizowaniu projektu uwzględnia postulaty wynikające z tego dokumentu.

Dokument musi być opracowany przed złożeniem wniosku o dofinansowanie.

Przez rozwój widowni „Audience Development” należy rozumieć marketing sztuki, wychodzący jednak daleko poza samą sprzedaż wydarzeń, nastawiony na badanie potrzeb odbiorcy oraz rozwijanie zainteresowań publiczności i angażowanie jej w różne działania. Łączy on w sobie działania i wiedzę z zakresu PR, edukacji i psychologii, animacji kultury, socjologii, zarządzania, obsługi klienta i statystyki. Głównym celem jest zatem powiększanie oraz poznawanie i rozszerzanie potrzeb widowni – są nią wszyscy odbiorcy działań organizacji zajmujących się sztuką, a więc goście, czytelnicy, słuchacze, widzowie, studenci, uczniowie, wolontariusze, media, partnerzy i sponsorzy.

Rozwój widowni nie jest jednorazowym działaniem, lecz długofalowym, złożonym procesem. Opracowania planu rozwoju widowni należy dokonać zgodnie z metodyką zaproponowaną przez Narodowe Centrum Kultury (NCK) - <https://www.nck.pl/badania/aktualnosci/audience-development-koncepcja-rozwoju-widowni>.

4.14 Analiza ryzyka

¹⁴ Dotyczy projektów w ramach Obszaru 1

Należy dokonać jakościowej analizy ryzyka projektu (zarówno na etapie realizacji inwestycji – z punktu widzenia Wnioskodawcy, jak i w okresie trwałości – z punktu widzenia operatora) w oparciu o listę najistotniejszych czynników ryzyka zidentyfikowanych dla projektu.

Należy:

- oszacować możliwość potencjalnego wystąpienia ryzyka i jego wpływ na projekt,
- opisać działania zapobiegawcze w celu uniknięcia wystąpienia, któregoś z czynników ryzyka
- opisać przygotowanie wnioskodawcy (aktualne i wynikające z realizacji projektu) do minimalizowania negatywnych skutków ww. ryzyk.

Dobór czynników ryzyka powinien być dokonany właściwie do specyfiki projektu.

Zaleca się stosowanie przynajmniej następujących czynników ryzyka:

W fazie realizacji inwestycji:

- wzrost kosztów inwestycji, w tym wzrost cen jednostkowych materiałów, energii oraz robocizny, opóźnienia/przestoje w realizacji inwestycji wynikające m.in. z trudności w wyłonieniu wykonawcy, niewywiązywania się wykonawcy z umowy, trudności w pozyskaniu/fluktuacji wykwalifikowanej kadry bezpośrednio zaangażowanej w realizację projektu (dotyczy m.in. zespołu projektowego, w tym menadżera projektu, inżyniera projektu, księgowego projektu), niesprzyjającej aury, zdarzeń losowych, w tym klęsk żywiołowych, wypadków przy pracy i odkryć archeologicznych),
- opóźnienia w realizacji zamówień publicznych dotyczących projektu (na etapie wyboru wykonawcy),
- utrata kluczowego personelu podczas realizacji projektu,
- nieoczekiwane komplikacje związane z instalacją specjalistycznego sprzętu,
- opóźnienia w doprowadzeniu sprzętu do pełnego i niezawodnego funkcjonowania,
- nieoczekiwane skutki dla środowiska naturalnego/wypadki,
- problemy z zaopatrzeniem,
- wystąpienie pandemii,
- wystąpienie konfliktu zbrojnego.

W fazie operacyjnej

- opóźnienia proceduralne,
- niższy niż oszacowano popyt na usługi,
- wzrost kosztów operacyjnych,
- niewłaściwe oszacowanie przychodów finansowych,
- niewystarczające przyznane środki na poziomie krajowym/regionalnym w fazie operacyjnej,
- zwiększenie negatywnych skutków zmian klimatu w stosunku do założonego scenariusza tych zmian
- brak personelu niezbędnego do obsługi obiektu/instytucji
- wystąpienie pandemii
- wystąpienie konfliktu zbrojnego.

Uwaga: Powyższy katalog czynników ryzyka należy, jeśli jest to konieczne, rozszerzyć o inne czynniki ryzyka wynikające ze specyfiki projektu.

Analizę należy przedstawić w formie następującej tabeli:

str. 25

Analiza ryzyka

Czynnik ryzyka	Możliwe przyczyny niepowodzenia	Prawdopodobieństwo wystąpienia ¹⁵	Wpływ na projekt ¹⁶	Ustalenie poziomu ryzyka ¹⁷	Działania zapobiegawcze i minimalizujące
...					
...					

Konieczna jest interpretacja matrycy ryzyk, w tym ocena ryzyk rezydualnych, czyli ryzyk nadal pozostałych po zastosowaniu działań zapobiegawczych i minimalizujących.

Dodatkowo, analiza ryzyka może być w uzasadnionych przypadkach (w zależności do skali projektu i dostępności danych) uzupełniona o ilościową analizę ryzyka przeprowadzoną zgodnie z Rozdziałem 8 Wytycznych dotyczących zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym hybrydowych na lata 2021-2027.

4.15 Analiza Wrażliwości

Celem analizy wrażliwości jest wskazanie jak zmiany w wartościach zmiennych krytycznych projektu wpłyną na wyniki analiz przeprowadzonych dla projektu, a w szczególności na wartość wskaźników Analizy kosztów i korzyści, które wnioskodawca jest zobowiązany skalkulować zgodnie z pkt. 7 Wytycznych dotyczących zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym hybrydowych na lata 2021-2027 (w zależności od wymogów dotyczących wartości kosztów kwalifikowalnych projektu) oraz trwałość finansową.

Analizy wrażliwości należy dokonać poprzez identyfikację zmiennych krytycznych, w drodze zmiany pojedynczych zmiennych o określoną procentowo wartość i obserwowanie występujących w rezultacie wahań w finansowych i ekonomicznych wskaźnikach efektywności oraz trwałości finansowej. Jednorazowo zmianie poddawana być powinna tylko jedna zmienna, podczas gdy inne parametry powinny pozostać niezmienione. Za krytyczne uznaje się te zmienne, w przypadku których zmiana ich wartości o +/- 1 % powoduje zmianę wartości bazowej NPV o co najmniej +/- 1 %. W ramach analizy wrażliwości należy również dokonać obliczenia wartości progowych zmiennych w celu określenia, jaka zmiana procentowa zmiennych zrównałaby NPV (ekonomiczną lub finansową) z zerem.

Przykładowe zmienne, jakie mogą być poddane analizie w ramach analizy wrażliwości:

- prognozy makroekonomiczne, o których mowa w rozdziale 6.4 pkt 1 lit. e) Wytycznych dotyczących zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym hybrydowych na lata 2021-2027, np. zmiana stopy wzrostu produktu krajowego brutto,

¹⁵ Poszczególnym ryzykom należy przyporządkować jedną z pięciu kategorii prawdopodobieństwa: marginalne, niskie, średnie, wysokie, bardzo wysokie. Dodatkowo, należy opisać, w jakich okolicznościach prawdopodobieństwa przyporządkowane poszczególnym zmiennym mogą się zmienić.

¹⁶ Konieczne jest określenie wpływu każdego z czynników ryzyka na realizację inwestycji lub zachowanie trwałości projektu: nieistotny, niewielki, średni, znaczący, duży. Dodatkowo, należy opisać, w jakich okolicznościach prawdopodobieństwa przyporządkowane poszczególnym zmiennym mogą się zmienić.

¹⁷ Wypadkowa prawdopodobieństwa wystąpienia danego ryzyka i stopnia jego wpływu.

- b) nakłady inwestycyjne,
- c) prognoza popytu, np. prognozowane natężenie ruchu, prognozowany wolumen świadczonych usług,
- d) ceny oferowanych usług,
- e) ceny jednostkowe głównych kategorii kosztów operacyjnych (np. ceny energii) lub poziom kosztów operacyjnych ogółem,
- f) (w analizie ekonomicznej) jednostkowe, zmonetyzowane koszty efektu zewnętrznego przyjęte w analizie, np. koszty czasu w transporcie, koszty emisji substancji toksycznych do środowiska, itd.

Uwaga: Zmienne poddane analizie w ramach analizy wrażliwości powinny być dobrane przez wnioskodawcę w sposób odpowiadający specyfice projektu, sektora, beneficjenta/operatora.

4.16 Zwiększenie dostępności on-line

Należy napisać czy projekt wspiera proces transformacji cyfrowej poprzez rozwój infrastruktury informatycznej, zakup wyposażenia i technologii informatycznych umożliwiających realizację wydarzeń/zwiedzanie on-line (po zakończeniu projektu), które spełnia łącznie wskazane poniżej trzy warunki:

- odbywa się pod kierunkiem przewodnika w czasie rzeczywistym,
- ma określony czas rozpoczęcia i zakończenia,
- umożliwia identyfikację liczby uczestników.

Dostępność on-line musi spełniać wymogi dostępności cyfrowej tzn. spełniać zasady postrzegalności, funkcjonalności, zrozumiałości, kompatybilności (zgodnie z ustawą z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych).

Weryfikowane będzie czy wnioskodawca zaplanował na ten cel środki.

4.17 Budowanie synergii z programem Kreatywna Europa lub ESF+¹⁸

Należy napisać, czy w ciągu dwóch lat poprzedzających datę złożenia wniosku o dofinansowanie Wnioskodawca zrealizował, bądź realizuje projekt finansowany z programu UE Kreatywna Europa lub EFS+.

W przypadku gdy takie projekty były realizowane, należy do wniosku o dofinansowanie dołączyć dokumenty potwierdzające ten fakt.

4.18 Oddziaływanie projektu – budowanie potencjału miejsca po zakończeniu projektu¹⁹

Należy napisać w jaki sposób realizacja projektu przyczyni się do rozwoju potencjału turystycznego danego miejsca oraz wskazać czy projekt:

¹⁸ Dotyczy projektów w ramach Obszaru 1

¹⁹ Dla projektów w ramach Obszaru 2

- będzie wspierać lokalną przedsiębiorczość poprzez promocję lub sprzedaż produktów powiązanych obszarowo lub tematycznie z projektem;
- będzie wspierał ginące zawody²⁰;
- stanie się elementem/częścią nowego szlaku turystycznego lub zostanie dołączony do już istniejącego szlaku, czy stworzona zostanie wspólna marka turystyczna;
- jest zgodny z lokalną lub regionalną strategią rozwoju turystyki, w którą projekt jest wpisany.

4.19 Podniesienie atrakcyjności oferty turystycznej²¹

Należy napisać w jaki sposób realizacja projektu podniesie atrakcyjność oferty turystycznej. Należy wskazać, czy w wyniku realizacji projektu:

- zapewnione zostanie oprowadzanie z przewodnikiem (co najmniej raz w tygodniu w każdym roku okresu trwałości);
- będą organizowane zajęcia z zakresu edukacji kulturalnej związanej z zabytkiem, jego historią, lokalną historią, lokalnymi bohaterami, lokalną kulturą, rękodziełem, ginącymi zawodami (przynajmniej 6 razy w ciągu roku w całym okresie trwałości). Należy opisać te działania;
- przewidziano organizację koncertów spektakli lub wystaw czasowych (przynajmniej 6 razy w ciągu roku w całym okresie trwałości). Należy opisać te działania;
- powstanie kawiarnia, punkt gastronomiczny, sklep z produktami turystycznymi, księgarnia, punkt informacji turystycznej;
- poprawiona zostanie jakość obsługi odwiedzających (np. zostaną zainstalowane narzędzia umożliwiające samodzielne zwiedzanie obiektu takie jak: audioprzewodniki, aplikacje na telefon itp.);
- informacje turystyczne o obiekcie będą pełne i całkowicie przetłumaczone na język angielski lub inny związany ze specyfiką miejsca;
- obiekt będzie otwarty dla odwiedzających 6 dni w tygodniu, minimum przez 8 godzin na dobę, w tym co najmniej 2 dni w tygodniu w godzinach popołudniowych (tj. do 19.00).

4.20 Stan zachowania zabytku²²

W przypadku, gdy projekt dotyczy zabytku nieruchomego, który jest obecnie wyłączony z użytkowania a projekt ma na celu przywrócenie funkcjonalności obiektu, należy opisać stan techniczny zabytku i potwierdzić aktualną opinią Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (nie starszą niż 6 miesiące od złożenia wniosku).

W przypadku, gdy projekt dotyczy zabytku nieruchomego bardzo zdegradowanego, zagrożonego całkowitą degradacją bez interwencji, ale obiekt jest nadal użytkowany, należy opisać stan

²⁰ Ginące zawody - zawody lub profesje, które w przeszłości były powszechne i istotne dla społeczeństwa, ale z czasem zaczynają zanikać lub całkowicie zanikają ze względu na zmieniające się warunki ekonomiczne, społeczne i technologiczne. Przykłady takich zawodów to m.in. tkacze, garniarze, kowale, stolarze, rzeźbiarze, czy też budowniczowie tradycyjnych domów drewnianych

²¹ Dotyczy projektów w ramach Obszaru 2

²² Dotyczy projektów w ramach Obszaru 2

techniczny zabytku i potwierdzić aktualną opinią Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (nie starszą niż 6 miesięcy od złożenia wniosku).

4.21 Zastosowanie elementów edukacji ekologicznej w projekcie

Należy napisać, czy projekt obejmuje elementy edukacyjne w zakresie podnoszenia świadomości ekologicznej społeczeństwa, na przykład czystego powietrza, rozwiązania zgodne z gospodarką o obiegu zamkniętym lub oszczędności energii/zasobów naturalnych.

4.22 Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)

Należy napisać czy projekt jest zgodny lub komplementarny z celami Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego. Należy wskazać konkretny cel i opisać w zgodność lub komplementarność projektu z tym celem/celami.

4.23 Współpracą z partnerami z innych państw

Należy napisać czy projekt zakłada współpracę, w tym wymianę wiedzy i doświadczeń oraz konsultacje, z partnerami z innych Państw Członkowskich, kandydujących lub stowarzyszonych, bądź projekt jest komplementarny do innych projektów realizowanych poza granicami Polski w UE, krajach kandydujących i stowarzyszonych. Należy opisać tę współpracę – na czym ma polegać.

4.26 Projekt realizowany na obszarze strategicznej interwencji (OSI) wskazanym w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR)

Należy wskazać czy projekt jest realizowany:

- na jednym z dwóch obszarów strategicznej interwencji wskazanych w KSRR, tj. na obszarze miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze lub obszarze zagrożonym trwałą marginalizacją. Aktualizacja delimitacji obszarów strategicznej interwencji jest dostępna pod adresem: <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/krajowa-strategia-rozwoju-regionalnego>.
- na obszarze Polski Wschodniej lub na Śląsku

4.27 Projekt wynikający z zapisów strategii terytorialnej (ZIT lub IIT), strategii rozwoju ponadlokalnego albo wynikający z dokumentów strategicznych i/lub planistycznych powstałych w ramach współpracy samorządów

Należy wykazać, czy projekt wynika z zapisów strategii terytorialnej ZIT lub IIT, bądź strategii rozwoju ponadlokalnego albo czy wynika z dokumentów strategicznych i/lub planistycznych powstałych w ramach współpracy samorządów (w tym takich jak Centrum Wsparcia Doradczego, Partnerska Inicjatywa Miast, Program Rozwój Lokalny lub czy jest komplementarny do ww. dokumentów, a także czy jest realizowany na obszarze OSI, takich jak miasto średnie tracące

funkcje społeczno-gospodarcze lub obszar zagrożony trwałą marginalizacją oraz czy jest realizowany w partnerstwie samorządów.

W celu wykazania komplementarności konieczne jest wykazanie, że dany projekt będzie stanowić część większego przedsięwzięcia poprzez dopełnienie innymi działaniami lub projektami zapisanymi we wskazanych dokumentach, które w efekcie przyczynią się do wzmocnienia potencjału przedsięwzięcia (np. poprzez powiązanie z działaniami miękkimi, inwestycjami zwiększającymi dostępność fizyczną projektu i zwiększaniem atrakcyjności otoczenia, a także uzupełnieniem inwestycji względem innych inwestycji, w tym również inwestycji innych podmiotów itp.).

5. WSKAŹNIKI

Z celów projektu powinien wynikać przedmiot projektu, a z przedmiotu projektu powinny wynikać określone wskaźniki produktu i rezultatu.

5.1 Wskaźniki produktu

Wskaźniki produktu dla poszczególnych typów projektów w ramach VII priorytetu FEnIKS 2021-2027 zostały określone w Szczegółowym Opisie Priorytetów FEnIKS 2021-2027. Beneficjent wybierze wskaźniki przypisane do projektu, który będzie realizować. Beneficjent jest zobowiązany do monitorowania wskaźników na etapie realizacji i po zakończeniu projektu (w okresie trwałości).

Wartości bazowe wskaźników produktu powinny wynosić zawsze zero.

W przypadku partnerstw projektowych dane dotyczące wskaźników należy przedstawić w podziale na poszczególnych partnerów oraz w postaci zagregowanej (dla całego projektu). W przypadku, gdy zakres prac powierzony partnerom nie powoduje bezpośrednio osiągnięcia wskaźnika, wskaźniki należy przypisać wyłącznie do Partnera wiodącego.

Wskaźniki produktu dla poszczególnych typów projektów w ramach VII priorytetu FEnIKS zgodnie z SZOOP:

- Liczba instytucji kultury objętych wsparciem
- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
- Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem
- Liczba przeszkolonych osób działających w sektorze kultury
- Liczba wspartych obiektów o charakterze nie zabytkowym
- Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem
- Liczba zabytków ruchomych objętych wsparciem
- Liczba zdigitalizowanych zasobów kultury udostępnionych on - line
- Liczba zainstalowanych systemów teleinformatycznych
- Liczba zakupionego sprzętu lub wyposażenia

Uwaga: Należy uzasadnić dobór i wartości docelowe wskaźników w kontekście celów i zakresu projektu. Wartości docelowe wybranych wskaźników muszą być określone w sposób rzetelny. Należy przedstawić wiarygodną metodykę oszacowania założonych wartości wskaźników.

Sposób pomiaru wszystkich wskaźników – należy wykazać w jaki sposób Beneficjent udokumentuje osiągnięcie wartości docelowej osiągniętych, w wyniku realizacji projektu, wskaźników (np. protokoły wykonania prac itp.)

5.2 Wskaźniki rezultatu

Należy wyrazić cele projektu adekwatnymi, mierzalnymi wskaźnikami rezultatu bezpośredniego (odnoszącymi się do bezpośrednich efektów realizowanego projektu, osiągniętych w wyniku realizacji projektu – co do zasady do 12 miesięcy od zakończenia okresu realizacji projektu określonego w umowie o dofinansowaniu lub, jeśli to wynika ze specyfiki projektu, od uruchomienia przedsięwzięcia (o ile uruchomienie przedsięwzięcia nie następuje później aniżeli data zakończenia realizacji projektu).

Wskaźniki rezultatu dla poszczególnych typów projektów w ramach VII priorytetu FEnKS zgodnie z SZOOP:

- Liczba nowych wydarzeń wprowadzonych do oferty instytucji realizowanych w formule on-line (**wartość bazowa powinna zawsze wynosić 0**)
- Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem (**wartość bazowa w zależności od specyfiki projektu**)
- Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach (**wartość bazowa powinna zawsze wynosić 0**)

W przypadku partnerstw projektowych dane dotyczące wskaźników należy przedstawić w podziale na poszczególnych partnerów oraz w postaci zagregowanej (dla całego projektu). W przypadku, gdy zakres prac powierzony partnerom nie powoduje bezpośrednio osiągnięcia wskaźnika, wskaźniki należy przypisać wyłącznie do Partnera wiodącego.

Uwaga: Należy uzasadnić dobór i wartości docelowe wskaźników w kontekście celów i zakresu projektu. Wartości docelowe wskaźników muszą być określone w sposób rzetelny. Należy przedstawić wiarygodną metodykę oszacowania założonych wartości wskaźników.

5.3 Nowe miejsca pracy utworzone po zakończeniu projektu w tym, miejsca pracy dla osób z niepełnosprawnościami, seniorów, mniejszości narodowych²³

Należy wskazać etaty (zatrudnienie na podstawie umowy o pracę mierzone ekwiwalentem pełnego czasu pracy – EPC), które powstaną w wyniku realizacji projektu i będą utrzymane przez co najmniej dwa lata. W przypadku zatrudnienia osób na niepełne etaty, ich wymiar sumuje się. Należy wskazać, że Wnioskodawca przewidział/zabezpieczył środki na ich finansowanie (ujęte w budżecie instytucji lub uzgodnione z organizatorem instytucji).

W poniższej tabeli należy podać informacje na temat wpływu projektu na wielkość zatrudnienia.

²³ Wnioskodawca musi zabezpieczyć środki na sfinansowanie nowoutworzonych miejsc pracy. Muszą być one ujęte w budżecie instytucji lub uzgodnione z organizatorem instytucji lub przedstawiono zobowiązanie instytucji nadzorującej potwierdzające posiadanie środków na sfinansowanie nowych miejsc pracy utworzonych w wyniku realizacji projektu.

Liczba miejsc pracy utworzonych bezpośrednio:	Liczba (EPC)	Średni czas trwania takiego zatrudnienia (miesiące) ²⁴
Podczas etapu realizacji		
• ogółem		
• dla osób z niepełnosprawnościami		
• dla osób w wieku 50 lat i więcej		
• dla mniejszości narodowych		
Podczas etapu operacyjnego		
• ogółem		
• dla osób z niepełnosprawnościami		
• dla osób w wieku 50 lat i więcej		
• dla mniejszości narodowych		

6. HARMONOGRAM REALIZACJI

W studium wykonalności należy określić harmonogram realizacji projektu w rozbiciu co najmniej kwartalnym w podziale na poszczególne etapy realizacji projektu i wyszczególniając kategorie kosztów określonych w SZOOPie.

Data rozpoczęcia realizacji projektu - należy wskazać rok, miesiąc i dzień rozpoczęcia realizacji projektu. Dla projektów, których realizacja rozpoczęła się przed złożeniem wniosku, jest możliwy wybór daty wcześniejszej od daty złożenia wniosku.

Data zakończenia realizacji projektu - należy wskazać rok, miesiąc i dzień zakończenia realizacji projektu. Musi być on późniejszy od daty rozpoczęcia projektu.

Ww. daty powinny być zgodne z okresem kwalifikowalności wydatków.

7. ANALIZA FINANSOWA/EKONOMICZNA

Zakres analizy opracowanej przez wnioskodawcę jest uzależniony od kwoty całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu wynikających z kalkulacji przedstawionej na etapie wniosku o dofinansowanie.

A. Projekty o wartości kosztów kwalifikowalnych do 50 mln zł

Dla projektów o wartości kosztów kwalifikowalnych nieprzekraczającej w momencie składania wniosku o dofinansowanie 50 mln zł realizowanych w ramach VII priorytetu FEnKS należy zastosować uproszczoną metodykę przeprowadzenia analizy finansowej.

W ramach analizy finansowej należy przeprowadzić m.in. następujące działania:

- a. określenie założeń do analizy finansowej,
- b. zestawienie przepływów pieniężnych projektu dla każdego roku analizy,

²⁴ W przypadku zatrudnienia na czas nieokreślony, zamiast określania przeciętnego czasu trwania takiego zatrudnienia, należy wpisać „zatrudnienie na czas nieokreślony”.

- c. ustalenie wartości wskaźników finansowej efektywności (finansowej bieżącej wartości netto inwestycji - FNPV/C, finansowej wewnętrznej stopy zwrotu z inwestycji - FRR/C) oraz interpretacja uzyskanych wyników,
- d. określenie źródeł finansowania projektu,
- e. analizę finansowej trwałości.

Analizę finansową przeprowadza się w oparciu o metodę zdyskontowanych przepływów pieniężnych (DCF), charakteryzującą się następującymi cechami:

- a) obejmuje skonsolidowaną analizę finansową, prowadzoną jednocześnie z punktu widzenia właściciela infrastruktury, jak i podmiotu gospodarczego ją eksploatującego (operatora infrastruktury), w przypadku gdy są oni odrębnymi podmiotami,
- b) uwzględnia, co do zasady, wyłącznie przepływ środków pieniężnych. Niepieniężne pozycje rachunkowe, takie jak amortyzacja czy rezerwy na nieprzewidziane wydatki nie mogą być przedmiotem analizy finansowej,
- c) uwzględnia przepływy środków pieniężnych w roku, w którym zostały dokonane i ujęte w danym okresie odniesienia (metoda kasowa). Wyjątek stanowią nakłady inwestycyjne na realizację projektu poniesione przed pierwszym rokiem okresu odniesienia – należy je uwzględnić w pierwszym roku odniesienia, w wartościach niezdykontowanych (całościowo jako wartość skumulowana za wszystkie lata),
- d) uwzględnia wartość pieniądza w czasie przy sumowaniu przepływów finansowych w różnych latach (dyskontowanie),
- e) uwzględnia wartość rezydualną, w przypadku, gdy okres ekonomicznej użyteczności aktywów trwałych projektu przekracza przyjęty okres odniesienia,
- f) uwzględnia wartość pieniądza w czasie przy sumowaniu przepływów finansowych w różnych latach. Przyszłe przepływy środków pieniężnych dyskontuje się w celu uzyskania ich wartości bieżącej za pomocą współczynnika dyskontowego, którego wielkość jest ustalana przy użyciu stopy dyskontowej przyjętej dla celów przeprowadzenia analizy finansowej według metody DCF.

Analiza finansowa powinna się opierać na następujących założeniach:

- a) powinna być przeprowadzona w cenach stałych;
- b) powinna być sporządzona:
 - w cenach netto (bez VAT) w przypadku, gdy podatek VAT podlega (lub może potencjalnie podlegać) odliczeniu, lub
 - w cenach brutto (wraz z VAT), gdy VAT nie podlega odliczeniu.

VAT należy wyodrębnić jako osobną pozycję analizy finansowej.

- c) podatki bezpośrednie (m.in. podatek od nieruchomości) mogą zostać uwzględnione w analizie finansowej jako koszty, o ile stanowią one faktyczny koszt operacyjny ponoszony w związku z funkcjonowaniem projektu oraz istnieje możliwość ich skwantyfikowania. Niezależnie od powyższego, podatki bezpośrednie należy każdorazowo uwzględnić jako koszty w ramach analizy trwałości finansowej. Zasadność wskazania podatków bezpośrednich (np. podatku od nieruchomości) jako przychodów projektu należy poddać pogłębionej analizie, uwzględniającej specyfikę danego projektu. Dla przykładu, wpływ z tytułu podatku może zostać uznany za przychód projektu, jeżeli konieczność wniesienia tej opłaty jest bezpośrednio związana z realizacją projektu lub usługami dostarczonymi przez projekt,
- d) analizy należy dokonać wyłącznie dla scenariusza (wariantu) podstawowego. W trakcie sporządzania prognozy przepływów/projekcji finansowej, należy korzystać z danych makroekonomicznych zawartych w wytycznych Ministra Finansów z dnia 3 października

- 2022 r. dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw albo w nowszej wersji tych wytycznych, jeżeli jest dostępna. Dla okresu analizy wykraczającego poza okres prognozy zawartej w ww. dokumencie należy stosować wartości, jak z ostatniego roku ww. wariantów,
- e) finansowa stopa dyskontowa, jaka powinna zostać przyjęta w analizie finansowej wynosi 4%,
 - f) na potrzeby analiz należy przyjąć okres odniesienia wynoszący **15 lat, obejmujący zarówno okres realizacji, jak i eksploatacji inwestycji.**
 - g) amortyzacja nie jest uwzględniana w kosztach operacyjnych w ramach analizy finansowej,
 - h) nie należy uwzględniać rezerw na nieprzewidziane wydatki dla potrzeb wyliczania wskaźników rentowności finansowej oraz trwałości projektu z uwagi na fakt, iż nie stanowią one przepływu środków pieniężnych.

Uwaga: W kwestiach nieuregulowanych w niniejszych Wytycznych do SW należy odnieść się do uregulowań zawartych w *Wytycznych dotyczących zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym hybrydowych na lata 2021-2027.*

Dla projektu należy wyliczyć następujące wskaźniki efektywności finansowej projektu:

- a) finansowa bieżąca wartość netto inwestycji (FNPV/C) - suma zdyskontowanych strumieni pieniężnych netto generowanych przez projekt,
- b) finansowa wewnętrzna stopa zwrotu z inwestycji (FRR/C) - stopą dyskontowa, przy której wartość FNPV/C wynosi zero.

Wskaźniki te obrazują zdolność wpływów z projektu do pokrycia wydatków z nim związanych. W tym celu jako wpływy projektu przyjmuje się wyłącznie przychody oraz wartość rezydualną. Pozostałe wpływy, np. dotacje o charakterze operacyjnym należy traktować jako jedno ze źródeł finansowania i uwzględnić we wpływach całkowitych w analizie trwałości finansowej projektu.

Co do zasady, dla projektu wymagającego dofinansowania z funduszy UE wskaźnik FNPV/C przed otrzymaniem wkładu z UE powinien mieć wartość ujemną, a FRR/C – niższą od stopy dyskontowej użytej w analizie finansowej. Taka wartość wskaźników oznacza, że bieżąca wartość przyszłych przychodów nie pokrywa bieżącej wartości kosztów projektu. Odstępstwo od tej zasady może wynikać ze specyfiki projektu, np. z faktu objęcia projektu pomocą publiczną.

Należy dokonać interpretacji uzyskanych wyników analizy finansowej.

B. Projekty o wartości kosztów kwalifikowalnych przekraczającej 50 mln zł

W przypadku inwestycji, dla których wartość kosztów kwalifikowalnych w momencie składania wniosków o dofinansowanie przekracza 50 mln zł, **wnioskodawca jest zobowiązany do wykonania kompletnej analizy finansowej (kalkulacji wskaźników FNPV/C, FRR/C, FNPV/K, FRR/K wraz z interpretacją wyników, wykonania analizy trwałości finansowej), kompletnej analizy ekonomicznej (kalkulacji wskaźników ENPV, ERR, B/C wraz z interpretacją wyników) oraz kompletnej analizy wrażliwości** zgodnie z wymogami określonymi w *Wytycznych dotyczących zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym hybrydowych na lata 2021-2027.*

Podstawą do przeprowadzenia analizy ekonomicznej są przepływy środków pieniężnych określone w analizie finansowej. Analizę ekonomiczną należy przeprowadzić w cenach stałych, z zastosowaniem stopy dyskontowej w wysokości 3% oraz dla 15-letniego okresu odniesienia, obejmującego zarówno okres realizacji, jak i eksploatacji inwestycji.

7.1 Metodyka szacowania maksymalnego poziomu pomocy

Dla projektów objętych pomocą publiczną, niezależnie od wysokości kosztów kwalifikowalnych inwestycji na etapie składania wniosku o dofinansowanie, należy dokonać kalkulacji maksymalnego poziomu pomocy (maksymalnej wysokości dofinansowania ze środków EFRR) na podstawie *Rozporządzenia Komisji nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu* (dalej GBER).

Wnioskodawca dokonuje kalkulacji maksymalnego poziomu pomocy w oparciu o metodykę kalkulacji pomocy inwestycyjnej oraz metodykę kalkulacji pomocy operacyjnej, stanowiące załączniki do Regulaminu.

W przypadku projektów objętych pomocą publiczną zgodną z rynkiem wewnętrznym konieczne jest określenie zadań stanowiących pomoc inwestycyjną oraz pomoc operacyjną (zgodnie z art. 53 pkt 4 i 5 Rozporządzenia z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).

Pomoc inwestycyjna dotyczy następujących działań:

- Przygotowanie projektu,
- Prace konserwatorskie, prace restauratorskie, roboty budowlane przy budynku/budynkach,
- Prace konserwatorskie, prace restauratorskie, roboty budowlane przy budowlach/obiektach małej architektury,
- Koszty nadzorów,
- Prace w otoczeniu
- Zakup sprzętu lub wyposażenia związanego z prowadzeniem działalności kulturalnej
- Konserwacja zabytków ruchomych, księgozbiorów lub muzealiów,

Pomoc operacyjna dotyczy następujących działań:

- Digitalizacja zabytków ruchomych, księgozbiorów, muzealiów oraz ich udostępnienie on-line,
- Działania informacyjno-promocyjne,
- Zarządzanie projektem (pomoc techniczna – bez kosztów nadzorów),
- Podnoszenie kompetencji kadr beneficjenta,
- Działania edukacyjne podnoszące świadomość ekologiczną społeczeństwa,
- Działania związane ze współpracą z partnerami z innych państw
- Działania związane z opracowaniem dokumentu pn. Strategia promocji zabytku oraz związanego z nim miejsca²⁵.

8. PLAN FINANSOWANIA

Plan finansowania (preliminarz) musi być spójny z harmonogramem realizacji projektu, wnioskiem o dofinansowanie oraz załącznikami zawierającymi informacje na temat kosztów projektu.

Plan finansowania powinien przedstawiać:

- podział na okresy czasu (zgodnie z harmonogramem),

²⁵ Dla projektów w ramach Obszaru 2

- źródła finansowania: EFRR, budżet państwa, budżet jednostek samorządu terytorialnego, środki prywatne, inne (jakie?),
- wartości brutto i netto,
- koszty kwalifikowalne i niekwalifikowane.

Wnioskodawca musi zawrzeć w SW informacje o dostępności środków na realizację projektu w wysokości równej szacowanym kosztom współfinansowania krajowego (koszty kwalifikowalne i niekwalifikowalne).

Należy wskazać, czy projekt jest finansowany również z innych źródeł finansowania niż fundusze UE (np. instrumenty finansowe, inwestycje prywatne/publiczne itp.) w wymiarze wyższym niż minimalny wkład własny wnioskodawcy tj. podwyższony min. o 1%.

Uwaga: przy określaniu kosztów kwalifikowanych należy brać pod uwagę obowiązujące wytyczne w zakresie kwalifikowania wydatków, a także cel projektu, opis kwalifikujących się do wsparcia typów projektu oraz klasyfikację wydatków strukturalnych.

W koszcie całkowitym projektu należy przedstawić wszystkie koszty niezbędne do zrealizowania projektu (w tym również koszty przygotowania dokumentacji niezbędnej do przygotowania projektu),

W przypadku projektów w ramach priorytetu VII FEnIKS VAT może być uznany za kwalifikowany w projektach realizowanych przez państwowe jednostki budżetowe, kościoły i związki wyznaniowe, szkoły artystyczne prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego, pod warunkiem, że beneficjent ani żaden inny podmiot zaangażowany w realizację projektu (w szczególności partner albo podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków kwalifikowanych) nie prowadzi działalności opodatkowanej VAT w obszarze, którego dotyczy projekt. W przypadku projektów realizowanych przez pozostałych beneficjentów (nie uwzględnionych powyżej) VAT jest zawsze wydatkiem niekwalifikowalnym.

9. OCENA DŁUGOTERMINOWEJ TRWAŁOŚCI FINANSOWO-INSTYTUCJONALNEJ PROJEKTU

W rozdziale tym powinna znaleźć się informacja na temat posiadanych przez Wnioskodawcę niezbędnych zasobów (w tym kadrowych i finansowych) do prawidłowego utrzymania i eksploatacji projektu (przedmiotu projektu) przez okres 10 lat od dnia zawarcia umowy o dofinansowanie projektu (jeżeli projekt stanowi pomoc publiczną) albo 5 lat od daty dokonania płatności końcowej (jeżeli projekt nie stanowi pomocy publicznej) (w tym zobowiązania wynikające z umowy partnerstwa). Należy odpowiedzieć na pytania: *Czy Wnioskodawca posiada zdolność organizacyjną i finansową do utrzymania projektu? Kto będzie zarządzał projektem w ciągu co najmniej 10 lat od daty zawarcia umowy o dofinansowanie/5 lat od daty dokonania płatności końcowej i w jaki sposób będzie odbywać się finansowanie.*

9.1 Struktura zarządzania

W podpunkcie należy opisać kto i w jaki sposób będzie zarządzał majątkiem, który powstanie w wyniku realizacji projektu (w ciągu co najmniej 10 lat od daty podpisania umowy o dofinansowanie-jeżeli projekt stanowi pomoc publiczną, albo 5 lat od daty dokonania płatności końcowej - jeżeli projekt nie stanowi pomocy publicznej).

9.2 Sposób funkcjonowania powstałej infrastruktury

W punkcie tym należy wskazać kto będzie odpowiedzialny za utrzymanie i eksploatację efektów inwestycji. Należy przedstawić kto będzie właścicielem infrastruktury oraz jeśli jest to inny podmiot, jej operatorem. Należy również wskazać (jeśli dotyczy) tryb przekazania infrastruktury oraz jaki tytuł prawny będzie posiadał jej operator w okresie trwałości.

9.3 Analiza trwałości finansowej

Analiza trwałości finansowej projektu polega na wykazaniu, że Wnioskodawca dysponuje niezbędnymi zasobami, aby pokryć koszty eksploatacji i utrzymania inwestycji realizowanej w ramach projektu zarówno na etapie inwestycyjnym, jak i operacyjnym (10 lat od daty podpisania umowy o dofinansowanie (jeżeli projekt stanowi pomoc publiczną) albo 5 lat od daty dokonania płatności końcowej (jeżeli projekt nie stanowi pomocy publicznej)).

Analiza trwałości finansowej projektu powinna obejmować następujące działania:

- a) analizę zasobów finansowych projektu,
- b) analizę sytuacji finansowej beneficjenta/operatora z projektem.

Analiza zasobów finansowych projektu zakłada dokonanie weryfikacji trwałości finansowej projektu i polega na zbadaniu salda niezdyktowanych skumulowanych przepływów pieniężnych generowanych przez projekt, z uwzględnieniem dofinansowania projektu z funduszy UE. Projekt uznaje się za trwały finansowo, jeżeli saldo to jest większe bądź równe zero we wszystkich latach objętych analizą. Oznacza to wówczas, że planowane wpływy (w tym z tytułu dofinansowania z funduszy UE) i wydatki zostały odpowiednio czasowo zharmonizowane tak, że przedsięwzięcie ma zapewnioną płynność finansową.

Analiza sytuacji finansowej beneficjenta/operatora polega na sprawdzeniu trwałości finansowej nie tylko samego projektu, ale również beneficjenta/operatora z projektem (jeżeli operator zbankrutuje, trwałość samej inwestycji może stracić znaczenie). Analiza przepływów pieniężnych powinna wykazać, że beneficjent/operator z projektem ma dodatnie roczne saldo skumulowanych przepływów pieniężnych na koniec każdego roku, we wszystkich latach objętych analizą.

Analizę trwałości finansowej przeprowadza się w wartościach niezdyktowanych, w oparciu o ceny stałe lub bieżącego, zależnie od tego, w jakich cenach prowadzona była analiza finansowa. Przy analizie trwałości finansowej bierze się pod uwagę wszystkie przepływy pieniężne, np. podatki bezpośrednio należy każdorazowo uwzględniać jako koszty. Ponadto, w ramach analizy trwałości finansowej uwzględniane są również te wpływy na rzecz projektu, które nie stanowią przychodów, np. dotacje operacyjne.

Niezbędne jest przedstawienie informacji dotyczącej gotowości organizatora/organizatorów do pokrycia kosztów funkcjonowania infrastruktury w okresie trwałości projektu. Informacja powinna być zgodna z oświadczeniem organizatora/organizatorów stanowiącym załącznik do wniosku o dofinansowanie projektu.

Należy opisać działania zmierzające do poprawy i stabilizacji swojej sytuacji finansowej oraz przedstawić plan zwiększenia, w wyniku realizacji projektu, stopy samofinansowania działalności

prowadzonej w obiekcie/-ach będącego/-ych przedmiotem projektu, z którego wynikałaby dywersyfikacja źródeł dochodów własnych i poleganie w większym stopniu na środkach pochodzących spoza publicznych środków krajowych, niż w ostatnim roku poprzedzającym rok złożenia wniosku o dofinansowanie.

Konieczne jest opisanie czy w wyniku realizacji inwestycji nastąpi zwiększenie stopy samofinansowania działalności prowadzonej w obiekcie/-ach będącego/-ych przedmiotem projektu, prowadzące do dywersyfikacji źródeł dochodów własnych i zwiększenia udziału w finansowaniu infrastruktury środków pochodzących spoza publicznych środków krajowych²⁶ - w porównaniu do ostatniego roku poprzedzającego rok złożenia wniosku o dofinansowanie.

10. PODSUMOWANIE

Należy przedstawić podsumowanie głównych wniosków wynikających z przeprowadzonego studium wykonalności. Punkt ten powinien zawierać konkluzje wynikające z poszczególnych części studium oraz streszczenie studium.

Uwaga: Można zawrzeć autoocenę wnioskodawcy w zakresie spełniania przez projekt kryteriów oceny.

²⁶ Jako publiczne środki krajowe rozumie się środki finansowe pochodzące z budżetu państwa oraz państwowych funduszy celowych, środki budżetów jednostek samorządu terytorialnego, środki innych jednostek sektora finansów publicznych, a także inne środki jednostek oraz form organizacyjno-prawnych sektora finansów publicznych